

ญึ่กัหลั้ง

งานบัญญัติศัพท์และพจนานุกรมศัพท์วิชาการ สาขาต่างๆ มีประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการใช้ภาษาอย่าง ถูกต้อง ทางด้านการแพทย์ไทย การบัญญัติศัพท์ได้เริ่ม ในสมัยพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิพงศัประพันธ์ สมาชิกกรุ่นแรกของราชบัณฑิตยสถาน (ปัจจุบันเปลี่ยน เป็นราชบัณฑิตยสภา) และดำรงตำแหน่งนายกร าชบัณฑิตยสถานเป็นพระองค์แรก (ภาพที่ ๑) ต่อมา ท่านศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ ปรมาจารย์แพทย์ศิริราช ได้สานต่องานของพระองค์ท่าน ออกมาเป็นรูปเล่ม ต่อมาราชบัณฑิตยสถานก็พิมพ์เผยแพร่เป็นระยะๆ (ภาพที่ ๒) จากนั้นก็มีผู้ประสานงานต่อ มาเรื่อยๆ (ภาพที่ ๓) มีผู้จัดพิมพ์อีกหลายครั้ง เช่น ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์สุทธิพร จิตมิตรภาพ ที่ คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัด ขอนแก่นเองก็เคยมีแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ได้จัดพิมพ์หนังสือพจนานุกรม ศัพท์แพทย์ออกมาใช้งานในวงการแพทย์ของศูนย์การ แพทย์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งนับถึงวันนี้ก็ มีอายุเกือบ ๑๐ ปีแล้ว ผู้เขียนใคร่ครวญแล้วมีความเห็น ว่าสมควรเรียบเรียงใหม่ให้ทันสมัย เพราะวิทยาการ แพทย์แผนปัจจุบันได้ก้าวหน้าไปมาก แม้แต่พจนานุกรม ศัพท์แพทย์ดอร์แลนด์ของสหรัฐอเมริกา ที่แพทย์ไทยนำ มาใช้ก็ได้ปรับปรุงเรียบเรียงใหม่อยู่เสมอๆ เช่นจากฉบับ เรียบเรียงครั้งที่ ๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ จนถึงฉบับล่าสุดฉบับ เรียบเรียงครั้งที่ ๓๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ แล้ว ผู้เขียนจึงเริ่มต้น ในปีนี้ แต่งานพจนานุกรมเป็นงานละเอียดอ่อน เชื่อว่า แม้จะได้เริ่มพิมพ์อักษร เอ ในปีนี้ และจะทยอยพิมพ์ ตามตัวอักษรไปจนจบอักษร แซด ตัวสุดท้าย ก็คงกินเวลา หลายปี แต่จะพยายามให้แล้วเสร็จในศตวรรษนี้ เริ่มแรก จะนำงานที่ทำแล้วเสร็จทยอยลงพิมพ์ในวารสาร เมื่อ ครบทุกตัวอักษรแล้วจะได้รวบรวมเป็นรูปเล่มฉบับพิมพ์ ต่อไป

ศัพท์แพทย์ อักษร A

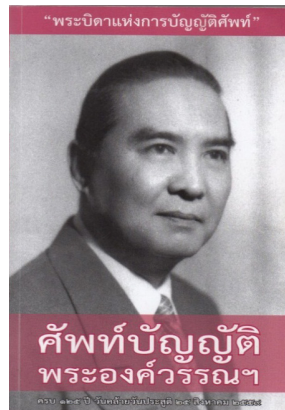
สมศักดิ์ เกียมเก่า,
สมชัย บวรกิตติ

สมศักดิ์ เกียมเก่า¹, สมชัย บวรกิตติ²

¹สาขประสาทวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
²สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภาแห่งประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ:
ศ.พ.สมศักดิ์ เกียมเก่า

สาขประสาทวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑.เมือง จ.ขอนแก่น
Email: somtia@kku.ac.th

ภาพที่ ๑ ภาพปกหนังสือพระองค์วโรดมฯ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ (ปกหลังด้านนอก)

ภาพที่ ๒ ภาพปกหนังสือพจนานุกรมศัพท์แพทย์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเริ่มจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นมา (ปกหลังด้านนอก)

ภาพที่ ๓ ศัพท์แพทย์ อักษร A, B, C (ปกหลังด้านนอก)

ศัพท์บัญญัติพร้อมคำอธิบายชุดอักษร เอ

- abacterial ไร้แบคทีเรีย ว. ไม่มีแบคทีเรีย
- abarognosis ภาวะเสียการรับรู้น้ำหนัก น. การไม่รับรู้น้ำหนักสิ่งของหรือสิ่งที่จับต้องเหตุสมมองเสื่อม

- abarthrosis ข้อหมุนได้ น. ตำแหน่งประสานของกระดูกที่เคลื่อนไหวได้เสรี เช่นข้อน้ำไข (synovial joint)
- diarthrosis
- abarticular ๑. ไม่กระทบข้อ ๖. ไม่มีผลต่อข้อ
- ๒. ไกลข้อ ๖. ห่างจากข้อ

abarticulation การเคลื่อนไหวหลุดของข้อ น.
หัวกระดูกข้อต่อหลุดออกจากตำแหน่งปกติ

abasia การเดินไม่ได้ น. การเดินไม่ได้เกิดจาก
หลายสาเหตุ

abasia astasia การเดินไม่ได้เหตุการเคลื่อนไหว
สับสน เนื่องจากประสาทการควบคุมเสีย paralytic
abasia การเดินไม่ได้เหตุอัมพาต (ของกล้ามเนื้อขา)

paroxysmal trepidant abasia การเดินไม่ได้
เหตุกล้ามเนื้อหดเกร็งเมื่อตั้งใจ คมม.

spastic abasia

trembling abasia การเดินไม่ได้เหตุขาสั่น
คมม. abasia trepidans

abatment การบรรเทา น. การลดความรุนแรงของ
อาการ

Abbe flap แผ่นแอบเบ น. แผ่นเนื้อรูปสามเหลี่ยม
จากบริเวณใกล้กลางริมฝีปากล่าง ใช้ซ่อมรอยแหว่งที่ริม
ฝีปากบน

abdomen ท้อง น. ร่างกายส่วนที่อยู่ระหว่าง
ทรวงอกกับเชิงกราน คมม. belly ประกอบด้วยช่องท้อง
ที่เป็นโพรงอยู่ระหว่างช่องอกกับอุ้งเชิงกราน ผนังช่องท้อง
ด้านบนเป็นกระบังลม ด้านหน้าเป็นผนังหน้าท้อง ซึ่ง
ทางการตรวจร่างกายแบ่งออกเป็น ๙ บริเวณ ผนังด้าน
หลังมีลำกระดูกสันหลังและกล้ามเนื้อ โพรงช่องท้องกรู
ด้านในด้วยเยื่อเลื่อม มีชื่อเฉพาะว่า peritoneum ภายใน
ช่องท้องมีอวัยวะสำคัญหลายอย่าง เช่นกระเพาะอาหาร
ลำไส้ ตับ ไต

abducens แอบดูเคนส์ ว. ศัพท์ภาษาลาตินมี
ความหมายว่าแยกออก (drawing away) ใช้ประกอบคำ
นามสำคัญ เช่น nervus abducens เส้นประสาทสมองที่ ๖
ที่นำคำสั่งไปที่กล้ามเนื้อตาให้ดึงกลอกตาออกไปด้านข้าง

abduct กาง ถ่าง ก. แยกออกจากแนวกลาง เช่น
กางแขน กลอกตาไปด้านข้าง

abduction การกาง การถ่าง น.

aberrant คลาดเคลื่อนว. เบี่ยงเบนออกไปจากปกติ

aberration ความคลาดเคลื่อน น. ๑. ความ
เบี่ยงเบนจากแนวหรือภาวะปกติ ๒. การหักเหแสง
ไม่สม่ำเสมอโดยเลนส์ตา ทำให้ภาพพร่า (จักขุ)

abetalipoproteinemia ภาวะเลือดไร้โปรตีน
ไขมันบีทา น. โรคพันธุกรรมที่ร่างกายไม่สังเคราะห์บีตา
ลิโปโปรตีน

abiopathy ภาวะไร้ชีวสภาพ น. การเสื่อมสภาพ
หรือสูญเสียสารเนื้อเยื่อก่อนเวลา ทำให้สูญเสียหน้าที่
และความมีชีวิตชีวา เช่น กลุ่มโรคตาเสื่อมสภาพ
กรรมพันธุ์ Huntington's chorea ดู abiopathy

abiosis ภาวะไร้ชีวภาพ น. ๑. สภาพไร้ชีวิต
๒. ภาวะไร้ชีวิตชีวา

abiopathy คมม. abiopathy

abirritant ๑. การระคายคดลง (soothing) ว
๒. สารลดระคาย น.

abirritation ๑. การตอบสนองเฉื่อยต่อสิ่งเร้า น.
๒. สภาพไร้ความตึงตัว น.

ablactation การไม่หลั่งน้ำนม น. เนื่องจากการ
หย่านม, การหยุดหลั่งน้ำนม

ablate ตัดออก ก.

ablatio สภาพแยก น. เช่น ablatio placentae
สภาพรกลอก น., ablatio retinae สภาพจอตาลอก น.
ดู ablation

ablation ๑. การลอก น. การตัดออกจากกัน น.

ablepharia น. สภาพไร้หนังตา. คมม. ablepharon,
cryptophthalmos

ablepharon น. คมม. ablepharia

ablepsia ตาบอด น. การสูญเสียการมองเห็น

ablution การทำความสะอาด น. การซักล้าง

ablutomania การบ้าซักล้าง น. การทำความสะอาด
ร่างกายบ่อยๆ เช่นล้างมือ การอาบน้ำ เป็นอาการโรค
ย้ำคิดย้ำทำ

abnormal ไม่ปกติ ว. ผิดแปลกจากปกติ

abnormality สภาพผิดปกติ น. ๑. ความผิดปกติ
เช่นการกระทำ กิจวัตร ๒. วิรูป รูปร่าง หรือรูปทรงผิด
ธรรมดา

abnormity ๑. คมม. abnormality ๒. อสุรกายภาพ
(monstrosity)

aborad ไปจากปาก ว.

aboral ไกลจากปาก ว.

abort ๑. แท้ง ก. ๑. คลอดทารกที่มีชีวิตนอกมดลูกไม่ได้ ๒. ยุติกระบวนการทำงาน

aborticide ยาทำแท้ง น. สารก่อการแท้ง คมม.
abortient, abortifacient

abortion ๑. การแท้ง น. การสิ้นสุดการตั้งครรภ์ก่อนทารกสามารถมีชีวิตนอกครรภ์มารดา ๒. การยุติกระบวนการทำงานการดำเนินการที่ดำเนินอยู่ เช่นการดำเนินโรค

abortive สิ้นสุดจากกระทำ ว. การดำเนินโรคที่สิ้นสุดลงจากการบำบัด

abortus สิ่งแท้ง น. ทารกแท้งน้ำหนักตัวน้อยกว่า ๕๐๐ กรัม หรืออายุต่ำกว่า ๒๐ สัปดาห์

abouchment การบรรจบหลอดเลือดเล็กเข้าหลอดเลือดใหญ่ น.

aboulia ภาวะไร้ความตั้งใจ น. การไม่ตั้งใจทำให้ตัดสินใจไม่ได้ คมม. abulia

abrachia ไร้แขนแต่กำเนิด ว.

abrachiatism สภาพไร้แขนแต่กำเนิด น.

abradiocephalia ภาวะไร้แขนไร้ศีรษะแต่กำเนิด น.

abradiocephalus ทารกไร้แขนไร้ศีรษะแต่กำเนิด น.

abradius คนไร้แขนแต่กำเนิด น.

abrade ขัดชั้นนอกออก ก.

abrasion ๑. การถลอก น. การสีหรือของหนังหรือพื้นโดยกระบวนกรรปฏิบัติ ๒. รอยถลอก น. บริเวณผิวหนังหรือผิวเยื่อบุลอกหลุดจากกระบวนกรรเชิงกลปฏิบัติ

abrasive ๑. ทำถลอก ว. ๒. สารขัด น.

abreaction ปฏิกริยาผ่นคลาย น. ผลการบำบัดอารมณ์และความกดดัน

abrisim ภาวะพิษเมลิ็ดมะกล่ำตาหนู น. ได้รับพิษเมลิ็ดมะกล่ำตาหนู

abrosia การอดอาหาร น. สาเหตุเนื่องจากไม่มีอาหารจากภาวะกันดาร

abruptio การลอกหลุด น. การแยกออกจากกัน

abscess ฝี น. บริเวณสะสมหนองเป็นแ่งหรือ

เป็นกระจุกที่บริเวณผิวหนัง หรือที่อวัยวะต่างๆ เช่นฝีไส้ติ่ง ฝีตับ

abscission การตัดออก น. การเอาออกโดยการตัด

absconsio เบ้าซ้อ น. โพรงซ้อที่สวมหัวกระดูก

abscopal ผลรังสีกระทบ น. ผลรังสีรักษาต่อเนื้อเยื่อใกล้เคียง

absence การหมดสติชั่วคราว น. อาการพบในโรคลมชักชนิด *petit mal*

Absidia สกุลราวงศ์ Mucoraceae น. ชนิดพันธุ์ *A. ramosa* งอกบนขนมปังและผักเน่า ก่อโรค otomycosis และ mucomycosis ในคน

absolute สัมบูรณ์ ว. ไม่จำกัด ไม่ปะปน

absorb ๑. ดูดซึม ก. เช่นซึมผ่านเนื้อเยื่อต่างๆ ๒. ดูดซับ ก. ทำปฏิกริยาลดศักยภาพรังสีอันตราย

absorbefacient ๑. ช่วยการดูดซึม ว. ส่งเสริมการดูดซึม ๒. สารช่วยดูดซึม น. ยาเจริญอาหาร

absorbent ๑. ดูดซึมได้ ว. ๒. เนื้อเยื่อการดูดซึม น. ๓. คมม. absorbefacient ๒

absorptionmeter มาตรการดูดซึม น. ๑. เครื่องมือวัดการละลายได้ของแก๊ส ๒. เครื่องมือวัดชั้นของเหลวที่ดูดซึมระหว่างแผ่นแก้วในกล้องวัดความเข้มเลือด

absorption ๑. การดูดซึม น. การซึมผ่านเนื้อเยื่อ ๒. กสิณ น. การกำหนดความคิดให้จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๓. การดูดเก็บพลังรังสี น. การดูดเก็บพลังรังสีที่ปล่อยออกมา

absorptive ดูดซึมได้ ว. เกี่ยวกับการดูดซึม

abstinence วิริติ น. การละเว้นการเสพ

abstract บทคัดย่อ น. ความย่อของเรื่องที่ลงพิมพ์

abstraction ๑. การแยกออก น. การเอาส่วนประกอบออกจากสารผสม ๒. สภาพฝันไม่สบ น. ฝันหรือโครงสร้างของชากรรไกรบนและชากรรไกรล่างอยู่ต่ำกว่าปกติ ห่างจากระนาบสบฟัน ทำให้ใบหน้ายาว

absterminal จากปลายสู่ศูนย์กลาง ว. อธิบายการเคลื่อนของกระแสไฟฟ้ากล้ามเนื้อ

abulia ๑. การลังเล น. เหตุตัดสินใจไม่ได้ ๒. ภาวะจัน น. ไม่สามารถตัดสินใจ

abuse การกระทำไม่ถูกต้อง น. ส่วนใหญ่เป็นการทำมากเกินไปต่อร่างกาย อารมณ์ และทางเพศ เช่น การกระทำไม่ถูกต้องต่อเด็ก (child abuse) ซึ่งเป็นการกระทำของผู้ใหญ่ เช่นผู้ปกครอง ญาติ คนเลี้ยงดู battered child syndrome

abut ประชิด ก. เช่น สัมผัส ต่อกัน ทำขอบเขตติดกัน

abutment การประชิด น. ๑. การจัดให้แตะกัน ๒. ส่วนที่แตะกัน ๓. หลักยึดฟันเทียม

acalculia ภาวะเสียการคำนวณ น. การไม่สามารถคิดคำนวณเลขง่าย ๆ

acantha ๑. ปุ่มแหลม น. ๒. ปุ่มแหลมกระดูกสันหลัง

acanthaceous มีปุ่มแหลม ว.

acanthamebiasis โรคอะแคนธามีบา น. การติดเชื้ออะแคนธามีบา เช่นที่ตา สมอง

Acanthamoeba อะแคนธามีบา น. ชื่อสกุลของสัตว์เซลล์เดียว พบในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่นพุน้ำร้อน

acanthesthesia ความรู้สึกหลอนว่าถูกแทงด้วยของแหลม น.

acanthion อแคนธอน น. จุดที่ฐานเงี่ยงจมูกหน้า

Acanthocheilonema อแคนธอไชโลนีมา น. ชื่อสกุลหนอนพยาธิปลาเรีย

acanthocheilonemiasis โรคหนอนพยาธิอแคนธอไชโลนีมา น.

acanthocyte เซลล์ผิวหนาม น. เม็ดเลือดแดงที่โพรโทพลาสซึมยื่นออกเป็นหนามโดยรอบ พบในภาวะ abetalipoproteinemia

acanthocytosis ภาวะเลือดมีเซลล์ผิวหนาม น.

acantholysis การสลายของหนังกำพืด น. การแยกส่วนเชื่อมเซลล์เคอราตินของหนังกำพืด เนื่องจากการสลายของสารยึดเซลล์ เกิดตุ่มใส พบในโรคเพมฟิกัส และโรคผิวหนังอื่น

Acantho- คำอุปสรรค (ปริฟิกซ์) บอกลักษณะหนามแหลม

acanthocyte เซลล์ผิวหนาม น. เซลล์เม็ดเลือดแดงที่สารเหลวเหนียว (คอลลอยด์) ในเซลล์ยื่นออกรอบเซลล์ ลักษณะหนาม คมม. acanthocyte

acantrocytosis ภาวะเซลล์ผิวหนาม น. คมม.

acanthrocytosis

acanthoma อะแคนธอมา น. เนื้องอกเนื้อเซลล์หนังกำพืดหรือเซลล์ผิวหนัง

acanthopelvis เชิงกรานที่มีขอบหัวหน่าวคมชัด น. คมม. acanthopelyx

acanthopelyx คมม. acanthopelvis

acanthosis ภาวะกร้าน น. หนังกำพืดหนาเนื่องจากชั้นหนามเจริญเกิน คมม. hyperacanthosis

acanthocyte คมม. acanthocyte

acapnia ภาวะเลือดพร่องคาร์บอนไดออกไซด์ น. เลือดมีปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์น้อยกว่าปรกติ

acarbica ภาวะเลือดพร่องไบคาร์บอเนต น. เลือดมีไบคาร์บอเนตน้อยกว่าปรกติ

acardia ภาวะไร้หัวใจแต่กำเนิด น.

acariasis โรคไร/โรคเห็บ น. ภาวะที่เกิดจากมีไร/เห็บบนร่างกาย คมม. acariosis

acaricide สารกำจัดไร/เห็บ น.

acarid ไรหรือเห็บอันดับ Acarina หรือไรวงศ์ Acaridae น.

acaridiasis คมม. acariasis

acarine สมาชิกในอันดับ Acarina

acarinoses โรคที่เกิดจากไร น. คมม. acariasis

acarodermatitis โรคผิวหนังอักเสบเหตุไร น. เช่น a. dermatitis urticarioides (grain itch/ โรคคันเหตุเมล็ดวัชพืช)

acarologist นักวิทยาเห็บไร น. ผู้รู้ด้านตัวเห็บตัวไร

acarology วิทยาเห็บไร น. วิชาที่ว่าด้วยตัวเห็บตัวไร

acarophobia ความกลัวไร แมลง หนอนตัวเล็กๆ และเข็มอย่างไร้เหตุผล

acaryote เซลล์ไร้นิวเคลียส น. เช่นเม็ดเลือดแดง คมม. akaryocyte

acatalasemia ภาวะเลือดไร้คาทาเลส น. โรคกรรมพันธุ์ออกโทโซมัลด้อย พร่องคาทาเลสแต่กำเนิด พบในประเทศญี่ปุ่นและสวิตเซอร์แลนด์ คมม. acatalasia, Takahara's disease

acatalasia คมม. acatalasemia

acatamathesia ๑. ภาวะสูญเสียหรือบกพร่องการ
เข้าใจคำพูด น. ภาวะสูญเสียการรับรู้ต่างๆ น. สาเหตุจาก
รอยโรคที่ประสาทส่วนกลาง

acataphasia ภาวะไร้สามารถแสดงความคิดเห็น
ต่อเนื่อง น. สาเหตุจากรอยโรคที่ประสาทส่วนกลาง

acataposis ภาวะกลืนลำบาก น. คมม. dysphagia

acathexis ภาวะไร้อารมณ์ น. การไม่ตอบสนองต่อ
สิ่งเร้า และปล่อยวางจากความคิด

acathisia ภาวะไม่อยู่สุข น. การไม่อยู่นิ่ง ต้องขยับ
ตลอดเวลา เป็นภาวะแทรกซ้อนของยาต้านโรคจิต คมม.

akathisia

acaudal สภาพไร้หาง น. คมม. acaudate

accelerant ตัวเร่ง น. สารเร่งปฏิกิริยา คมม. catalyst

acceleration การเร่ง น. การทำให้อัตราสูงขึ้น เช่น
ชีพจร อัตราการหายใจ

accentuation การเพิ่มความดัง/ความชัด น. คมม.
intensification

acceptor ตัวยอมรับ น. สารที่รวมกับฮัยโดรเจน
หรือออกซิเจนในปฏิกิริยาออกซิเดชัน/รีดักชัน

access การเข้าถึง น. การติดต่อเข้าถึง

accessorius ส่วนเสริม น. โครงสร้างที่เพิ่มเติมหรือ
ทดแทน

accessory สิ่งเสริม น. สิ่งเพิ่มเติม

accident อุบัติเหตุ น. เหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้
คาดคิด มักเป็นอันตราย

accidentalism อุบัติเหตุนิยม น. ทฤษฎีทางแพทย์
ที่เชื่อว่าโรคเป็นเพียงลักษณะที่แปรเปลี่ยนจากสุขภาพ
ปกติ จึงให้การรักษาตามอาการและปรับสิ่งแวดล้อมที่
คิดว่าเป็นสาเหตุ

acclimatation คมม. acclimation

acclimation การปรับสรีรสภาพและจิตสภาพให้
เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่

acclimatization คมม. acclimation

accommodation การปรับให้เหมาะ น. เช่นการ
ปรับสายตาเพื่อให้เห็นชัดตามระยะต่างๆ

accouchement การทำคลอดเร่ง น. ขยายปาก
มดลูกและดึงเด็กออกทางช่องคลอด

accoucheur หมอตำแย น.

accoucheuse หมอตำแยสตรี น.

accrementition การเจริญหรือการเพิ่มโดยเติม
เนื้อเยื่อที่เหมือนกัน น.

accretion น. ๑. การงอกเจริญจากการเพิ่มสารช่วย
๒. การสะสม ๓. การยึดติดส่วนที่แยกกันตามปกติ

accuracy ความแม่นยำ น. ความถูกต้องตาม
บริบท

ACE อักษรย่อของ angiotensin converting
enzyme

acellular ไร้เซลล์ ว. ไม่มีเซลล์

acelomate ไร้โพรงในกาย ว.

acelous ไม่เฝ้าทั้งสองด้าน ว.

acenesthesia ภาวะรู้สึกไร้ตัวตน น. ไม่รับรู้ร่างกาย
และสุขภาวะการทำหน้าที่ของอวัยวะต่างๆ

acentric ๑. ไม่อยู่ตรงกลาง ๒. โชมรโมโซมไร้เซน
โทรเมียร์ เซลล์จะตายเมื่อมีการแบ่งตัว

acephalia สภาพไร้ศีรษะแต่กำเนิด น. คมม.

acephalism

acephalism คมม. acephalia

acephalobrachia สภาพไร้ศีรษะไร้แขนแต่
กำเนิด น.

acephalobrachius ทารกคลอดไร้ศีรษะไร้แขน น.

acephalocardia สภาพไร้ศีรษะไร้หัวใจแต่
กำเนิด น.

acephalocardius ทารกคลอดไร้ศีรษะไร้หัวใจ น.

acephalochiria สภาพไร้ศีรษะไร้มือแต่กำเนิด น.

acephalochirus ทารกคลอดไร้ศีรษะไร้มือ น.

acepharocyst ถุงน้ำไร้ศีรษะตัวอ่อน น. คมม.
sterile cyst

acephalogaster ทารกคลอดไร้ศีรษะ ทรวงอกและ
ท่อนบนของท้องแต่กำเนิด น.

acephalogastria สภาพไร้ศีรษะไร้ทรวงอกและไร้
ท่อนบนของท้องแต่กำเนิด น.

acephalopodia สภาพไร้ศีรษะไร้เท้า น.

acephalopodius ทารกคลอดไร้ศีรษะและเท้า น.

acephalorhachia สภาพไร้ศีรษะไร้กระดูกสันหลัง น.

acephalostomia สภาพไร้ศีรษะมีปากอยู่ที่ยอดลำตัว น.

acephalostomus ทารกคลอดไร้ศีรษะมีปากอยู่ที่ยอดลำตัว น.

acephalothoracia สภาพไร้ศีรษะไร้ทรวงอกแต่กำเนิด น.

acephalothorus ทารกคลอดไร้ศีรษะไร้ทรวงอก น.

acephalous ไร้ศีรษะ ว.

acephalus ทารกคลอดไร้ศีรษะ น.

acephaly คมม. accephalia

acervulus ก้อนเนื้อแข็งใกล้โพรงโพรงเยื่อหุ้มสมองและสมองส่วนอื่น คมม. acervulus cerebri, brain sand , sand bodies

acescence ๑. ความเปรี๊ยะ ๒. กระบวนการสำเปรี๊ยะ

acescent กระเดียดกรวด ว.

acesodyne ไม่เจ็บ ว. การบรรเทาเจ็บ น.

acetabula เบ้าข้อกระดูกต้นขา น. โฟรงสวมหัวกระดูกต้นขา

acetabular ว. เกี่ยวกับข้อสะโพก

acetabulectomy ศัลยกรรมคว้านเบ้าข้อสะโพก น.

acetabuloplasty ศัลยกรรมตกแต่งเบ้าข้อสะโพก

acetabulum เอกพจน์ของ acetabula

acetone แอซีโตน น. สารไดเมทิลคีโตน กลิ่นหอมหวาน เป็นตัวทำละลาย

acetonemia ภาวะเลือดมี แอซีโตน น.

acetonuria ภาวะปัสสาวะมีแอซีโตน น.

acetosoluble ละลายได้ในกรดน้ำส้ม ว.

acetous เกี่ยวกับ, ผลิต, หรือคล้ายกรดน้ำส้ม ว.

acetum ๑. น้ำส้มสายชู น. ๒. ยาน้ำในกรดน้ำส้มเจือจาง น.

acetylase แอเซทิลทรานสเฟอเรส น. เอนไซม์เร่งการเติมหรือการแยกอนุมูลแอเซทิล

acetylation การเติมอนุมูลแอเซทิลเข้าสู่โมเลกุลสารประกอบอินทรีย์ น.

acetylator ตัวเติมอนุมูลแอเซทิลให้แก่โมเลกุลสารประกอบอินทรีย์ น.

acetylcholine แอเซทิลโคลีน น. เอสเทอร์กรดน้ำส้มของโคลีน เป็นตัวทำหน้าที่สื่อประสาท

acetylcholinesterase แอเซทิลโคลีนเอสเตอเรส น. เอนไซม์อันดับสลายแอเซทิลโคลีนเป็นโคลีนกับแอซีเทต พบในเนื้อเทาของประสาท ในเม็ดเลือดแดง และในปลายประสาทสั่งการ

acetylcysteine แอเซทิลซิสเทอีน น. มีฤทธิ์สลายมูก ใช้บำบัดโรคหลอดลมและปอด

acetylene แอเซทียลีน น. แก๊สระเบิด ไร้สี เป็นฮัยโดรคาร์บอน (อัลคีนส์)

acetyltransferase แอเซทิลทรานสเฟอเรส น. เอนไซม์เร่งการถ่ายโอนอนุมูลแอเซทิลให้สารประกอบอื่น

achalasia ภาวะกล้ามเนื้อเรียบทางเดินอาหารไม่คลายตัว น. เกิดขึ้นตามบริเวณต่อเชื่อม ก่อโรคคลื่นลำบาก หลอดอาหารพองใหญ่ (เมกะอีโสฟากัส) ลำไส้ใหญ่พองใหญ่ (เมกะโคลอน)

Achatina ชื่อสกุลหากบก น. *A.fulica* เป็นหากผู้เหี่ยวตัวกลางของพยาธิปอดหนู และของ *Angiostrongylus cantonensis* ตัวก่อโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบอีโอสิโนฟิลิก

ache ความเจ็บปวด น. อาการเป็นตลอดเวลา

acheilia ภาวะไร้ริมฝีปากแต่กำเนิด น. อันเดียวหรือทั้งคู่

acheilous ไร้ริมฝีปาก ว.

acheiria ภาวะไร้มือแต่กำเนิด น. มือเดียวหรือทั้งสองมือ

acheiropodia ภาวะไร้มือและเท้าแต่กำเนิด น.

acheirus คนไร้มือแต่กำเนิด น.

achilles tendon เอ็นร้อยหวาย น. เอ็นยึดระหว่างกล้ามเนื้อน่องกับกระดูกสันเท้า อะซิลีสเป็นชื่อกรวยกรีกที่มารดาจับห้อยหัวแช่ใน Styx

achillobursitis ถุงเอ็นร้อยหวายอักเสบ น.

achillodynia อาการเจ็บเอ็นร้อยหวาย น. มักเจ็บที่เอ็นหรือที่ถุงน้ำ

achillorrhaphy การเย็บแต่งเอ็นร้อยหวาย น.

achillototomy การผ่าเอ็นร้อยหวาย น. มักทำเป็นการตกแต่ง

achillotomy คมม. achillotenotomy
 achiria คมม. acheilia
 achirus คมม. acheilus
 achlorhydria ภาวะไร้กรดเกลือ น. สาเหตุจากการ
 การเหี่ยวฝ่อของเยื่อบุกระเพาะอาหาร คมม. gastric
 anacidity
 acholia ภาวะไร้น้ำดี น. สาเหตุจากการไม่ขับน้ำดี
 หรือท่อตัน
 acholuria ภาวะน้ำปัสสาวะไร้สีน้ำดี น. เนื่องจาก
 ไร้สีน้ำดีในปัสสาวะ
 achondrogenesis ภาวะไร้กำเนิดกระดูกอ่อน น.
 โรคกรรมพันธุ์ไม่สร้างเซลล์กระดูกอ่อน แขนขาสั้น
 แต่ส่วนอื่นปกติ
 achondroplasia ภาวะกรรมพันธุ์ของการเจริญผิด
 ปกติของอีพิฟัยสิสสร้างเซลล์กระดูกอ่อน น. เกิดมนุษย์
 แคระแบบพิเศษคือมีแขนขาสั้น ส่วนลำตัวปกติ ใบหน้า
 เล็ก กระโหลกศีรษะเล็ก ออกแอ่น
 achondroplastic ว. เกี่ยวกับ achondroplasia
 achondroplasty คมม. achondroplasia
 achromasia ๑. ภาวะผิวหนังไร้สีตามปกติ น.
 ๒. การไม่ติดสี น. เนื้อเยื่อและเซลล์ย้อมไม่ติดสี
 achromat ๑. คนตาบอดทุกสี น. ๒. คนเห็นสีเดียว
 (โตนขาวดำ) น. คมม. monochromat
 acromate คมม. monochromat
 achromatic ว. ๑. ไม่เปลี่ยนสี ๒. ย้อมยาก
 ๓. มี achromatin ๔. หักเหแสงโดยไม่เปลี่ยนแปลง
 ๕. monochromatic นิยาม ๒
 achromatism ๑. สภาพไม่เปลี่ยนสี น. ๒. คมม.
 monochromatism น.
 achromatosis ๑. ภาวะพร่องสีในเนื้อเยื่อ น. เช่น
 ผิวหนัง ม่านตา ๒. ภาวะไร้การย้อมติดสีที่เซลล์หรือ
 เนื้อเยื่อ
 achromatous ไร้สี ว. คมม. colorless
 achromaturia การขับปัสสาวะไร้สี น. พบในภาวะ
 น้ำเกิน
 achromia ภาวะไร้สีปกติ น. เช่นภาวะไร้สีผิวหนัง
 ในเด็กผิวสี

Achromobacter แอโครโมแบคทีเรีย น. ชื่อสกุล
 แบคทีเรียทรงแท่งแกรมลบ ตรวจพบในน้ำ ในลำไส้ และ
 บางครั้งก่อโรค บางครั้งพบชื่อสกุลของจุลินทรีย์นี้เรียกว่า
Alcaligenes
 achromocyte แอโครโมไซต์ น. เม็ดเลือดแดง
 แปลกปลอมรูปพระจันทร์เสี้ยว ติดสีจาง มักเรียกว่า
crescent body
 achromotricia ภาวะผมไร้สารสี น. พบในคนสูงวัย
 และพบหงอกเป็นหย่อมพยาธิสภาพ คมม. *hypochro-*
matotrichia
 achylia ภาวะไร้กรดเกลือและเพปซินในน้ำ
 กระเพาะอาหาร น.
 achymia ภาวะไร้การย่อยในกระเพาะอาหาร น.
 ไม่พบ chime หรือพบน้อย คมม. achymosis
 acicular รูปร่างคล้ายเข็มปลายเข็ม ว.
 acid กรด น. สารเพิ่มไอออนฮัยโดรเจน (ลด pH)
 เมื่อใส่ลงในน้ำ
 acid-fast ทนกรด ว. ไม่เปลี่ยนสีย้อมโดยกรด เช่น
 เชื้อวัณโรค
 acidic เกี่ยวกับกรด หรือเกิดกรด ว.
 acidify ทำให้เป็นกรด ก.
 acidity สภาพกรด น. มีไอออนฮัยโดรเจน
 acidogenic ผลิตรกรด หรือสภาพกรด ว. เช่นทำ
 ปัสสาวะให้มีสภาพกรด
 acidophil ๑. สิ่งที่ย้อมติดสีกรด เช่น เซลล์ เนื้อเยื่อ
 ๒. เซลล์อัลฟาของต่อมใต้สมอง ๓. สิ่งมีชีวิตที่เจริญใน
 สภาพกรด ๔. ชอบกรด คมม. acidophilic
 acidophile คมม. acidophil
 acidosis ภาวะกระเดียดกรด น. พยาธิสภาพเกิด
 จากเลือดสะสมกรดหรือเกลือไปคาร์บอนเนต (ต่าง) สะสม
 น้อยในเลือดและเนื้อเยื่อร่างกาย แสดงโดยมีไอออน
 ฮัยโดรเจนเพิ่มขึ้น (pH ลด)
 acidosteophyte เจริญกระดูกแหลม น.
 acidotic ว. เกี่ยวกับลักษณะภาวะกระเดียดกรด
 acid phosphatase แอซิดฟอสฟาเทส น. เอนไซม์
 อันดับฮัยโดรเลส ในภาวะปกติพบในตับ ม้าม
 ไพรกซ์กระดูก ในเลือด และในต่อมลูกหมาก ระดับสูงใน

เลือดพบในผู้ป่วยมะเร็งต่อมลูกหมากระยะแพร่กระจาย พบสูงได้ในผู้ป่วยโรคปาลาเกตต์ ภาวะพาราไธรอยด์เกิน มะเร็งกระดูก และพยาธิสภาพอื่นอีกหลายชนิด

acidulated เกิดปฏิกิริยาเชิงกรด ว.

Acidulous ค่อนข้างเป็นกรด ว.

aciduria ภาวะปัสสาวะมีกรด น. เช่น diaceturia ปัสสาวะมีกรด acetoacetic

acidylation คมม. acylation

acinar ว. เกี่ยวกับหรือกระทบ acinus ว.

acinesia การไม่เคลื่อนไหว น. คมม. akinesia

Acinetobacter แอซิโนแบคทีเรีย น. ชื่อสกุลแบคทีเรียแกรมลบทรงกลมคู่ในวงศ์ Neisseriaceae พบในธรรมชาติ แต่จะก่อโรคในคนภูมิคุ้มกันด้อย

acini พหูพจน์ของ acinus

aciniform แบบถุง น. รูปร่างลักษณะเป็นถุง

acinitis การอักเสบของถุงเล็กๆ ในต่อม น.

acinotubular ลักษณะถุงต่อกับท่อ ว.

acinous ๑. คล้ายถุงเล็กๆ ว. ๒. คมม. acinar ว.

acinus แอซินัส น. ศัพท์กายวิภาคศาสตร์หมายถึง ส่วนโป่งพองเป็นถุงเล็กๆ ที่พบในต่อม หรือ คมม. กับ alveolus ในปอด

acipenserin แอซิเพนเซอร์อิน น. สารพิษจากรังไข่/อวัยวะของ sturgeon

aclasis พยาธิสภาพต่อเนื้อเยื่อระหว่างโครงสร้าง น. เช่นที่พบในโรค enchondromatosis

aclastic คำวิเศษณ์ของ aclasis

acmastic ว. เกี่ยวกับ acme

acme วิกฤติ หรือระดับวิกฤติของโรค น.

acmesthesia ความรู้สึกเมื่อปลายเข็มกระทบผิวหนัง น.

acne สิว น. โรคหน่วยขุมขนและต่อมไขมันผิวหนังอักเสบ น. โดยทั่วไปหมายถึงผิวหนังที่พบในวัยรุ่นทั่วไป (acne vulgaris)

acorea สภาพไร้รูม่านตา น. ม่านตาไร้รู

acoria ภาวะไม่รู้กลิ่น น. กินอาหารปริมาณมาก เนื่องจากสูญเสียความรู้สึกกลิ่น ไม่เกี่ยวกับความอยากอาหาร

acou- คำอุปสรรคหมายถึงการได้ยิน

acousma ประสาทหลอนการได้ยิน น. ได้ยินเสียงหึ่ง เสียงกระดิ่ง

acoustic ว. เกี่ยวกับเสียง ว. รับรู้ได้ด้วยหู

acousticophobia ภาวะกลัวเสียง น. ความกลัวเสียงไร้เหตุผล

acoustics สวณศาสตร์ น. วิชาว่าด้วยเสียง

acoustic trauma hearing loss ภาวะสูญเสียการได้ยินเหตุเสียงอันตราย น. หูดับจากเสียงระเบิด

acquired หลังคลอด ว. หลังคลอด ไม่ใช่พันธุกรรม

acquired atelectasis การขยายไม่สมบูรณ์หลังคลอด น. ดู absorption atelectasis, resorption atelectasis

acquired character ลักษณะจำเพาะหลังคลอด น. ลักษณะเกิดจากการปรับตัวเข้ากับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม

acquired defect ความพิการหลังคลอด น. ความไม่สมบูรณ์ที่เกิดขึ้นหลังคลอด ไม่ใช่แต่กำเนิด

acquired diverticulum ภาวะพองหลังคลอด น. ภาวะพองที่เกิดจากการกระทำหรือเป็นโรค

acquired hemochromatosis ภาวะสารสีเลือดหลังคลอด น. เกิดจากการสะสมสารสีเลือดหลังได้รับถ่ายเลือด ได้รับสารเหล็กมากเกินไปจากการบริโภคน้ำธาตุเหล็กมากเกินไป คมม. exogenous hemochromatosis, secondary hemochromatosis

acquired hydrocephalus ภาวะโพรงสมองคั่งน้ำ น. โพรงสมองคั่งน้ำเนื่องจากเยื่อหุ้มสมองอักเสบ หรือจากการบาดเจ็บ

acquired immune deficiency syndrome (AIDS) กลุ่มอาการภูมิคุ้มกันพร่องหลังคลอด น. การติดเชื้อเอดส์ก่อภาวะภูมิคุ้มกันพร่องรุนแรง มีการติดเชื้อฉวยโอกาสและหรือมะเร็งเข้ามาร่วม คมม. acquired immunodeficiency syndrome

acquired immunity ภูมิคุ้มกันหลังคลอด น. ภูมิคุ้มกันจากการติดเชื้อ หรือได้รับวัคซีน หรือได้รับการถ่ายโอนสารภูมิคุ้มกันหรือลิมโฟไซต์จากผู้มีภูมิคุ้มกัน

acral แขนขา ว. คมม. extremital

acral erythema หนึ่งมือเท้าบวมแดง น. บวมแดงเฉพาะที่ฝ่ามือฝ่าเท้า อาการของกลุ่มอาการมือเท้าบวมแดง

acraniel ไร้กระโหลกศีรษะ ว. คมม. exencephalos acranium ทารกไร้กระโหลกศีรษะ น. ทารกไม่มีกะโหลกศีรษะแต่กำเนิด

acraturesis ภาวะขาดเบา น. ถ่ายปัสสาวะไม่สะดวกเหตุกระเพาะปัสสาวะอ่อนกำลัง หรือมีการอุดตัน

Acral ganglion เนื้ออกถุงแอดเรล น. เนื้ออกถุงบนเอ็นเหยียดข้อมือ ดู wrist ganglion

acritochromacy ภาวะบอดทุกสี น. ดู acromatism, complete color blindness, total color blindness

acroagnosis ภาวะไร้รับรู้แขนขา น. การขาดความรู้สึกรู้ว่ามีแขนขา

acroanesthesia ภาวะแขนขาสิ้นความรู้สึก น. การที่แขนขาไม่รู้สึกเมื่อกระตุ้น

acroarthritis ข้อแขนขาอักเสบ น.

acrocephaly หัวหลิม น. ลักษณะศีรษะจำเพาะพบในภาวะ acrocephalodactyly

acrocinosis ภาวะเคลื่อนไหวเกิน น. การเคลื่อนไหวมากผิดปกติ

acrocontracture ภาวะแขนขาหดค้ำง น. การที่กล้ามเนื้อแขนขามือเท้าหดค้ำง

acrocyanosis ภาวะมือเท้าเขียวคล้ำ น. การมีนิ้วมือนิ้วเท้าเย็นมีสีม่วงคล้ำ คมม. Raynaud sign

acrodermatitis enteropathica โรคท้องร่วงร่วมผิวหนังแขนขาอักเสบ น. โรคพันธุกรรมยีนด้อย ทางเดินอาหารและผิวหนังอักเสบรุนแรง เนื่องจากการดูดซึมสังกะสีผิดปกติ พบในทารก

acrodermatosis โรคผิวหนังที่แขนขา น. โรคผิวหนังบริเวณแขนขา

acrodolichomelia ภาวะมือเท้ายาวผิดปกติ น. มือเท้ายาวผิดปกติไม่สมส่วน

acrodynia โรคปวดมือเท้า น. กล้ามเนื้อ มีผื่นตามผิวหนัง เกิดจากพิษปรอท คมม. epidemic erythema โรคที่มีอาการปวดมือเท้าในเด็ก เด็กโตช้า

acroesthesia ๑. ภาวะความรู้สึกรู้ไว น. ความรู้สึกรู้ไวขึ้น ๒. ภาวะปวดแขนขา

acrohypotheny ภาวะมือเท้าเย็น น. มือและเท้าเย็นผิดปกติ

acrokeratosis ภาวะผิวหนังแขนขาหนา น. สภาพผิวหนังบริเวณแขนขาหนาตื้น

acrokeratosis verruciformis โรคผิวหนังแขนขาหนาคล้ายหูด น. โรคผิวหนังพันธุกรรมยีนเด่น มีรอยโรคตุ่มแข็งหลายคล้ายหูดที่หลังมือหลังเท้า ข้อศอก หัวเข่า บางรายที่ฝ่ามือฝ่าเท้าหนาตื้น

acromegalia ภาวะมือเท้าใหญ่เกิน น. โรคเรื้อรังในผู้ใหญ่ เกิดจากต่อมใต้สมองหลังฮอร์โมนการเติบโตมากเกิน จมูก โปหู ขากรรไกร นิ้วมือนิ้วเท้ามีขนาดใหญ่ผิดปกติ คมม. acromegaly

acromegalogigantism ภาวะยักษ์มือเท้าใหญ่เกิน น. โรคต่อมใต้สมองหลังฮอร์โมนการเติบโตมากเกิน แขนขา จมูกโปหู ขากรรไกร นิ้วมือนิ้วเท้ามีขนาดใหญ่ผิดปกติ

acromegaly คมม. acromegalia

acromelalgia โรคมือเท้าแดงปวด น. มีอาการปวดมือเท้าแดงร้อนเป็นพักๆ คมม. erythralgia, erythromelalgia, Gerhardt's disease, Weir-Mitchell's disease

acrometagenesis กำเนิดการเจริญของแขนขา น. แขนขาใหญ่ผิดปกติ

acromial เกี่ยวกับ acromion ว.

acromicria ภาวะแขนขาด้อยเจริญ น. สภาพปลายกระดูกแขนขา นิ้วมือนิ้วเท้า จมูก ขากรรไกรเจริญน้อยผิดปกติ

acromion แอโครเมียน น. ส่วนยื่นของกระดูกสะบักเป็นส่วนสูงสุดของไหล่ คมม. acromion process, acromion scapulae

acromion scapulae คมม. acromion

acromyotonia สภาพมือเท้าหดค้ำง น. ทำให้มีรูปร่างหดเกร็ง

acronarcotic แสบจุนง่วงซึม ว.

acroneurosis โรคเส้นประสาทแขนขา น.

acropachyderma ภาวะผิวหนังหนาขนานหนา น. ลักษณะชัดเจน

acroparalysis อัมพาตแขนขา น. แขนขายับมือไม่ได้

acropathology พยาธิวิทยาแขนขา น. พยาธิวิทยาโรคที่แขนขา

acropathy พยาธิสภาพแขนขา น. โรคที่แขนขา

acrophobia ภาวะกลัวความสูง น. การกลัวความสูงโดยไม่มีเหตุผล

acroscleroderma โรคหนังแขนขากระด้าง น. หนังบริเวณแขนขาหนาผิดปกติ คมม. acrosclerosis

acromial cap หมวกอกสุจิ น. แผ่นเยื่อรูปหมวกครอบส่วนหน้าของนิวเคลียสสุจิ เนื้อหมวกประกอบด้วยเอ็นชัยม์ลึยใสสอมัดและเอ็นชัยม์สลายโปรตีน ช่วยเปิดทางแก่ตัวสุจิไซซอนเข้าไข

actin แอคติน น. โปรตีนของใยฝอยกล้ามเนื้อ

actin filament สายใยฝอยแอคติน น. สายใยกล้ามเนื้อประกอบด้วยแอคติน

actinic cheilitis ริมฝีปากอักเสบเหตุรังสี น. ริมฝีปากบวมเจ็บ มีแผลถลอก มีสะเก็ดแบนๆ เกิดหลังไปตากแดด มีทั้งชนิดปัจจุบันและเรื้อรัง

actinic dermatitis หนังอักเสบเหตุรังสี น. เนื่องจากสัมผัสรังสีเอ็กซ์ รังสีเหนือม่วง หรือรังสีแกมมา

actinic elastosis ภาวะเนื้อเยื่อยืดหยุ่นเสื่อมสภาพเหตุแสง น. เกิดภายหลังสัมผัสเป็นเวลายาวนาน ลักษณะหนังไม่ยืดหยุ่น ผิวบางมีรอยย่น มักมีลักษณะอื่นร่วมด้วย พบในชนผิวขาว คมม. senile eleastosis

actinic granuloma แกรนูโลมาเหตุรังสี น. พยาธิสภาพที่ผิวหนังเป็นวงๆ เหตุสัมผัสรังสีแสงแดด คมม. annular elastolytic giant cell granuloma, Miescher granuloma

actinodermatitis หนังอักเสบเหตุรังสี น. คมม. actinic dermatitis, actinodermatitis

activated charcoal ถ่านกัมมันต์ น. กากจากการกลั่นวัสดุอินทรีย์ที่ได้รับการปรับเปลี่ยนการดูดซับใช้เป็นสารแก๊พิษ

activated graft สิ่งถ่ายปลูกกัมมันต์ น. เนื้อเยื่อที่ถ่ายปลูกแล้วมีเส้นประสาทและหลอดเลือดเจริญขึ้นมา

หล่อเลี้ยง

activation energy พลังงานปลุกฤทธิ์ น. พลังงานที่ทำให้สารก่อปฏิกิริยาประกอบเป็นสารเชิงซ้อนกัมมันต์

activation factor ปัจจัยปลุกฤทธิ์ น. factor XII

activator ตัวปลุกฤทธิ์ น. ๑. สารเร่งการทำงานของเอนไซม์ ๒. สารเร่งการเจริญของโครงสร้างตัวอ่อน ๓. พลังงานเคมี หรือพลังรูปแบบอื่นที่ปลุกเร้าตัวเริ่มปฏิกิริยาการเกิดพอลิเมอร์

active กัมมันต์ ว. ประกอบกิจกรรม มีการเคลื่อนไหว

active electrode ขั้วไฟฟ้ากัมมันต์ น. ขั้วไฟฟ้าในอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ

active euthanasia การุณยฆาตกัมมันต์ น. การให้ยาเพื่อทำให้เสียชีวิต

active exercise การบริหารกัมมันต์ น. การออกกำลังกายแข็งแรงและคลายกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย คมม. dynamic exercise, free exercise

active hyperemia ภาวะหลอดเลือดแดงขยายเกิน น. คมม. arterial hyperemia, fluxionary hyperemia

active immunity ภูมิคุ้มกันกัมมันต์ น. ภูมิคุ้มกันที่ร่างกายสร้างขึ้นตอบสนองการกระตุ้นด้วยสารต้านภูมิ (แอนติเจน)

active immunization การก่อภูมิคุ้มกันกัมมันต์ น. ภูมิคุ้มกันเกิดจากการให้สารกระตุ้น เช่นวัคซีน ท็อกซอยด์

activity ก. กิจกรรม น. การกระทำให้เกิดผลงาน ข. กัมมันตภาพ น. ได้แก่ ๑. ปริมาณอุณหภูมิที่แจ้งความเข้มที่เกิดผลจากตัวทำละลายในสารละลายไม่สมบูรณ์ ๒. ปริมาณการแตกตัวของสารกัมมันตรังสีต่อหน่วยเวลาค่าเป็นมิลลิวรี หรือเบคเคอเรล ๓. บันทึกพลังไฟฟ้ากล้ามเนื้อ หรือเส้นประสาท คมม. electrical activity ๔. กัมมันตภาพแสงและการเห็น

acuity ความคมชัด น. ใช้กับสายตา

acute เฉียบพลัน ว. เริ่มรวดเร็วและรุนแรง

acute abdomen ภาวะอาการช่องท้องเฉียบพลัน น. มีอาการปวดท้องรุนแรง มีไข้และหน้าท้องแข็งตึง กดเจ็บทั่วไปหรือเฉพาะที่ ส่วนมากเป็นโรคทางศัลยกรรม

acute abscess ฝีเฉียบพลัน น. ฝีที่เกิดในเวลาสั้นๆ อาการรุนแรง และลักษณะทางเวชกรรมชัดเจน

acute angle-closure glaucoma ต้อหินมุมปิดเฉียบพลัน น. ต้อหินมุมปิดที่มีอาการปวดตารุนแรง แสงคันลูกตาสูง ตะแกรงมุมตาที่ปิดยังเปิดได้

acute chorea ซอเรียเฉียบพลัน น. มีอาการกระตุกรุนแรงทั่วกายหรือครึ่งซีก หรือแบบกล้ามเนื้อเกร็งแข็งร่วมกับอาการทางจิตอ่อนๆ สงบลงได้เอง พบในคนอายุ ๕-๑๕ ปี หรือขณะมีครรภ์ คมม. juvenile chorea, chorea minor, simple chorea, St. Vitus' dance, Sydenham's chorea

acute congestive heart failure ภาวะหัวใจล้มเหลวคั่งเลือดเฉียบพลัน น. มีอาการหัวใจล้มเหลวได้แก่แรงดันเลือดลด บวมทั่วตัว และปอดบวมน้ำ เกิดจากการส่งเลือดออกจากหัวใจลดลงรวดเร็วทำให้เลือดคั่งในหลอดเลือดดำฝอย

acute cor pulmonale ภาวะหัวใจเหตุปอดเฉียบพลัน น. เกิดเนื่องจากมีสิ่งหลุดอุดหลอดเลือดแดงปอด ทำให้หัวใจห้องล่างขวาบีบรัดพลังจากแรงดันเลือดในปอดสูงมาก

acute delirium ภาวะเพ้อเฉียบพลัน น. มีอาการเพ้อจับพลันทันใดเพียงชั่วขณะ

acute diffuse serous choroiditis ไขวุ้นต้ออักเสบซีรัสแผ่กว้างเฉียบพลัน น. โรคตาเฉียบพลัน มีอาการสายตาสีมมาก ก้นตาบวม จอตาลอก อาการดีขึ้นเมื่อจอตาลกลับมามีใหม่ คมม. กลุ่มอาการโรคโคคายานากิ-ฮาระตะ

acute disseminated Langerhans cell โรคเซลล์กลางเกอร์ฮานส์แพร่กระจายเฉียบพลัน น. คมม. histiocytosis X, Langerhans cell histiocytosis, Letterer-Siwe disease, L-S disease

acute exposure ภาวะสัมผัสเฉียบพลัน น. มีอาการผิดปกติเฉียบพลันจากการฉายรังสีรักษาช่วงสั้นขนาดสูง

acute febrile neutrophilic dermatosis ภาวะผิวหนังนิวโทรฟิลไข้เฉียบพลัน น. โรคผิวหนังในสตรีกลางคน บริเวณร่างกายส่วนบนมีผื่นบวมแดง กดเจ็บ และมี

ไข้สูง ลักษณะจุลพยาธิแสดงเม็ดเลือดขาวนิวโทรฟิลในหนังชั้นบนและชั้นกลาง คมม. Sweet syndrome

acute glomerulonephritis โรคโกลเมอรูโลเนโฟริทิสเฉียบพลัน น. มีอาการไตล้มเหลว บวมทั่วกายแรงดันเลือดสูง อาจมีไข้และต่อมทอนซิลอักเสบนำมาก่อน ปัสสาวะมีโปรตีนและเลือด

acute juvenile chorea ซอเรียเยาว์วัยเฉียบพลัน น. ดู acute chorea, juvenile chorea, chorea minor, simple chorea, St. Vitus' dance

acute juvenile cirrhosis โรคตับแข็งเยาว์วัยเฉียบพลัน น. เป็นผลตามจากโรคตับอักเสบเรื้อรังสาเหตุต่างๆ เช่นตับอักเสบบี ภาวะเลือดพร่องแอมมา กลอบูลิน พิษยา คมม. lupoid hepatitis plasma cell hepatitis

acute necrotizing ulcerative gingivitis เหงือกอักเสบแผลเนื้อตายเฉียบพลัน น. คมม. acute ulcerative gingivitis, necrotizing ulcerative gingivitis

acute parenchymatous hepatitis โรคเนื้อตับอักเสบเฉียบพลัน น. เกิดจากมีเซลล์ตับจำนวนมากตายในเวลาอันสั้น

acute posterior ganglionitis ภาวะปมประสาทก้นหลังอักเสบเฉียบพลัน น. เกิดจากการอักเสบติดเชื้อของปมประสาทในโรคงูสวัด ดู herpes zoster, shingles, zona zoster

acute pseudomembranous candidiasis โรคแคนดิดาเฉียบพลันมีเนื้อเยื่อเท็จ น. มีรอยโรคทั่วไปในปากลักษณะเป็นขาวคล้ายครีมนม เมื่อลอกจะมีแผลเลือดซิบๆ พบในเด็กอ่อน คนที่โรคภูมิคุ้มกันต่ำ ผู้ที่ได้รับยาปฏิชีวนะนาน คมม. โรคซาง (thrust) ความหมายที่ ๑ , โรคปากอักเสบเชื้อรา

acute renal failure ภาวะไตล้มเหลวเฉียบพลัน น. ไตหยุดทำหน้าที่จับพลัน เกิดจากหลายสาเหตุ เช่นการบาดเจ็บ การอักเสบติดเชื้อ การได้รับสารพิษ

acute ulcerative gingivitis โรคเหงือกอักเสบเฉียบพลันมีแผลเปื่อย น. เหงือกอักเสบมีเนื้อตาย ดู necrotizing ulcerative gingivitis

acyanotic ไม่มีลักษณะผิวเขียวคล้ำ ว.

- acystia ภาวะไร้กระเพาะปัสสาวะแต่กำเนิด น.
- adactylia ภาวะไร้นิ้วแต่กำเนิด น. คมม.
- adactilism, adactily
- adaptilism คมม. adactylia, adactily
- adamantinoma เนื้อเยื่อกระดูกงอกแต่กำเนิด น. คมม.
- ameloblastoma
- adaptation การปรับ น. ๑. การปรับตัวของสิ่งมีชีวิตเข้ากับสิ่งแวดล้อม ๒. การปรับตัวของดวงตาต่อความเข้มแสงระดับต่างๆ ๓. การปรับลดการตอบสนองของเซลล์ประสาทที่ถูกกระตุ้น ๔. การปรับความกระชับของฟันปลอม ๕. การปรับสรีรวิทยาของแบคทีเรียต่อสภาพแวดล้อม
- adaptive hormone ฮอรโมนปรับสภาพ น. ตัวปรับสิ่งมีชีวิตให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย เช่น คอร์ติโคสเตียรอยด์ และคอร์ติโคโทรฟิน
- adaptive hypertrophy ภาวะโตเกินจากการปรับ น. การเพิ่มขนาดตอบสนองสภาพ เช่นผนังหลอดเลือดหนาขึ้นเพราะมีการอุดตัน
- addiction การเสพติด น. ๑. การทำเป็นนิสัยต้องทำซ้ำ ๒. การที่ร่างกายและจิตใจต้องพึ่งสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท
- Addis count การนับแบบแอดดิส น. การนับแยกชนิดเซลล์ และการวิเคราะห์ปริมาณโปรตีนในปัสสาวะที่เก็บ ๑๒ ชั่วโมง
- addisonian crisis ภาวะวิกฤตแอดดิสัน น. ภาวะต่อมหมวกไตส่วนนอกล้มเหลวอย่างปัจจุบัน เกิดอาการโรคแอดดิสันรุนแรงทันทีทันใด อาการได้แก่เบื่ออาหาร อาเจียน ปวดท้อง ซึม สับสน อ่อนเพลียมาก มีการสูญเสียน้ำและโซเดียม แรงดันเลือดลดลงภาวะช็อค เสียชีวิต
- adduct ๑. หุบ ก. เคลื่อนสู่ระนาบกลาง หรือแกน ๒. กลอกเข้า ก. ๓. ผลิตผลผลิตเคมีรวม น.
- adductor canal คลองตัวหุบ น. ซอกกล้ามเนื้อทางด้านในของส่วนกลางต้นขา เป็นทางผ่านหลอดเลือดและประสาทต้นขา คมม. canalis adductorius, canalis subsartorialis, subsartorial canal, crural canal of Henle, Hunter's canal
- adelta fiber ใยเดลตา น. ใยประสาทหุ้มมัยอีลิน เป็นประสาทนำเข้า
- adenic ต่อม ว. ดู glandular ๑
- adenous คมม. adenic
- adenine แอดีนีน น. เบสบนสายดีเอ็นเอ และอาร์เอ็นเอ
- adenocantoma มะเร็งแอดีโนสความัส คมม.
- adenosquamous carcinoma
- adenocarcinoma มะเร็งต่อม น. ดู acinar carcinoma, acinar cell tumor, acinic cell carcinoma, acinic cell tumor, acinous carcinoma
- adenocarcinoma of the infantile testis มะเร็งต่อมของอัณฑะเด็กอ่อน น. คมม. infantile embryonal carcinoma
- adenomy of kidney มะเร็งไต น. คมม. clear cell carcinoma, Grawitz's tumor, hypernephroid carcinoma, hypernephroma, Grawitz's tumor
- adenocystic carcinoma มะเร็งต่อมเนื้อถุงเล็กๆ น. เนื้อเยื่อต่อมมีเนื้อพื้นเป็นถุงเล็กๆ โครงสร้างเป็นแถบหรือทรงกระบอก ลักษณะใสคล้ายแก้วหรือเนื้อเยื่อเมือกอยู่รอบๆ กลุ่มหรือแท่งเซลล์เย็บๆ ทำให้มีเนื้อลักษณะพรุนเป็นท่อ พบที่ต่อมน้ำลาย คมม. adenoid cystic carcinoma, cribriform carcinoma, cylindroma ๒
- adenohypophysial hormone ฮอรโมนต่อมใต้สมอง คมม. anterior pituitary hormone
- adenoid แอดีนอยด์ ว. ๑. คล้ายต่อม ๒. เกี่ยวกับเนื้อเยื่อลิ้นฟอยด์ในคอหอยส่วนจมูก (ทอนซิล) ๓. เกี่ยวกับ adenoids (pharyngeal tonsil)
- adenoid cystic carcinoma มะเร็งแอดีนอยด์ชนิดซิติค น. คมม. adenocystic carcinoma
- adenoid facies ใบหน้าแอดีนอยด์ น. หน้าทึม ปากอ้าตลอด พบในเด็กแอดีนอยด์ขนาดใหญ่
- adenoiditis แอดีนอยด์อักเสบ น. ต่อมทอนซิลคอหอยอักเสบ
- adenoids ต่อมแอดีนอยด์ในเด็กเล็ก น. แอดีนอยด์ ๓
- adenoma เนื้อเยื่อต่อมชนิดไม่ร้าย น. เนื้อเยื่อเซลล์เย็บลักษณะต่อมหรือมาจากต่อม

- adenomatous เกี่ยวกับเนื้องอกต่อม ว.
- adenomatous goiter โรคคอพอกเนื้องอกต่อม น. สาเหตุจากการเจริญเกินของต่อมธัยรอยด์ หรือมีปุ่มคอลดลอยด์จำนวนมาก
- adenomatous hyperplasia การเจริญเกินของเซลล์เป็นก้อน น. ขนาดก้อนเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑ มม. ส่วนมากพบเป็นรอยโรคก่อนมะเร็ง
- adenomyosis ภาวะต่อมในกล้ามเนื้อ น. เยื่อบุเจริญผิดที่แทรกอยู่ในกล้ามเนื้อ เช่นกล้ามเนื้อมดลูก
- adenopathy โรคต่อม น. พบเฉพาะต่อมน้ำเหลืองต่อมบวมโต
- adenosquamous carcinoma มะเร็งระคนเซลล์ต่อมกับเซลล์สความัส น. ดู adenoacanthoma
- adherent tongue ลิ้นยึด (tongue-tie) น. ลิ้นขยับได้น้อย คมม. ankyloglossia, lingua frenata
- adhesion ๑. การยึดติด น. ๒. สิ่งยึดติด น. ๓. พังผืด น. โครงสร้างเป็น connective tissue
- adhesive bursitis ถุงหุ้มอักเสบติดยึด น. การอักเสบระหว่างถุงหุ้มข้อไหล่กับกระดูกอ่อนรอบข้อ น. ถุงไม่ช่วยลดการเสียดสี ถุงใต้กล้ามเนื้อเดลทอยด์แพบปิด มีอาการเจ็บไหล่ ไหล่ติด ขยับข้อไหล่จะเจ็บมาก
- adiadochocinesis / adiadokokinesis ภาวะเสียการเคลื่อนไหวสลับท่า น. ไม่สามารถสลับเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตรงข้ามได้รวดเร็ว
- Adie syndrome กลุ่มอาการแอดี้ น. ดู Holmes-Adie syndrome
- adipocyte เซลล์ไขมัน น. เซลล์บรรจุไขมัน คมม. fat cell
- adipokine แอดิพอกินีน น. สารกัมมันต์จากเซลล์ไขมัน บางครั้งจากเม็ดเลือดขาว
- adipokinetic hormone ฮอร์โมนสลายไขมัน น. คมม. lipolytic hormone, adipokinetic hormone, lipotropin
- adipolysis การสลายไขมัน น. การแปรสภาพหรือหรือการแยกโมเลกุลไขมัน คมม. lipolysis
- adipose ๑. เกี่ยวกับไขมัน ว. ๒. ไขมันในเซลล์เนื้อเยื่อ น.
- adipose degeneration การเสื่อมไขมันแทรก น. การเสื่อมพบเม็ดไขมันในเนื้อเยื่อ
- adiposis ๑. ภาวะอ้วน น. การมีไขมันสะสมมากเกินไปในร่างกาย คมม. obesity, corpulence ๒. การแปรสภาพอวัยวะหรือเนื้อเยื่อเป็นไขมัน น. คมม. fatty change เช่น adiposis hepatica
- adiposity สภาพอ้วน น. การมีไขมันสะสมมากเกินไปในร่างกาย อาจเกิดโรคอ้วน
- adipsia ภาวะไร้กระหายน้ำ น. การไม่รู้สึกรู้สีกต้องการดื่มน้ำ หรือหลีกเลี่ยงการดื่มน้ำ
- adjustment การปรับ น. ๑. การปรับสภาพให้เหมาะ ๒. การปรับพิถีพิถันความต้องการระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม น. ๓. การปรับพินปลอมให้กระชับเหมาะ ๔. การปรับเลนส์ให้ได้ภาพชัด ๕. การนวดจัดกระดูกสันหลังปรับปรุงการทำงานของเส้นประสาท
- adjuvant ๑. การเสริม น. การเพิ่มเติม ๒. ตัวเสริม น. ตัวเพิ่มเช่นยา สารปรุงแต่ง ๓. ตัวกระตุ้นการตอบสนองที่ไม่จำเพาะเจาะจง เช่นวัคซีน บีซีจี
- adjuvant chemotherapy เคมีบำบัดเสริม น. การบริหารยารักษาผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับการกำจัดมะเร็งแล้ว เช่นหลังการผ่าตัด
- adnexa oculi อวัยวะเคียงลูกตา น. หนังตา ต่อมน้ำตา ถุงน้ำตา คมม. ocular adnexa
- adnexa สิ่งแขวนน้อย น. หรือสิ่งข้างเคียง คมม. adjunct part
- adnexa uteri อวัยวะเคียงมดลูก น. ปีกมดลูก รังไข่ ท่อนำไข่ เอ็นยึดมดลูก
- adnexal carcinoma มะเร็งแอดเนกซัล น. เนื้อมะเร็งมีโครงสร้างคล้ายรยางค์ของหนัง เช่นต่อมเหงื่อต่อมไไข
- adnexitis ปีกมดลูกอักเสบ น. การอักเสบของอวัยวะข้างเคียงมดลูก
- adolescence วัยรุ่น น. วัยอายุ ๑๑-๑๙ ปี เริ่มมีลักษณะเพศทุติย
- adoptive immunity ภูมิคุ้มกันถ่ายโอน น. ผลจากลิมโฟไซต์ผู้ให้
- adrenal เหนือไต ว. คมม. suprarenal

adrenal cortical hyperplasia ภาวะเนื้อชั้นนอกต่อมหมวกไตเจริญเกิน น. การที่เซลล์ต่อมหมวกไตส่วนนอกเพิ่มจำนวนผิดปกติ พบในกลุ่มอาการแอดรีโนเจนิตัล และกลุ่มอาการคุซซิงก์

adrenal crisis วิกฤติต่อมหมวกไต น. ดู Addisonian crisis

adrenal gland ต่อมหมวกไต น. ต่อมไร้ท่ออยู่ในช่องท้องด้านหลัง อยู่เหนือไต เนื้อส่วนนอกสร้างฮอร์โมนสเตียรอยด์ ส่วนในสร้างสารแคทีโคลามีน เอพิเนพรีน และนอร์เอพิเนพรีน คมม. adrenal ๒

adrenal hypertension ภาวะความดันเลือดสูงเหตุต่อมหมวกไต น. สาเหตุจากเนื้องอกต่อมหมวกไตหลังสารมีเนอรัลคอร์ติคอยด์ในภาวะแอสโทสเทอโรนเกิน

adrenaline แอดเรนาลีน น. ดู อีพิเนพรีน

adrenal insufficiency โรคต่อมหมวกไตบกพร่อง น. โรคต่อมหมวกไตบกพร่องปฐมภูมิ (โรคแอดดิสัน) ต่อมหมวกไตทำงานลดลง ดู hypoadrenalism

adrenalism โรคต่อมหมวกไต น. คมม. dysadrenalism

adrenergic fiber ใยแอดรีเรจิก น. ใยประสาทสียัมพะเรติกที่ปลดปล่อยฮอร์โมนจากเนื้อในต่อมหมวกไต หรือสารส่งผ่านประสาท

adrenocortical hormone ฮอร์โมนต่อมหมวกไตส่วนนอก น. ได้แก่กลูโคคอร์ติคอยด์ มีเนอราโลคอร์ติคอยด์รวมแอนโดรเจน โพรเจสเตอโรน และเอสโตรเจน คมม. คอร์ติโคสเตียรอยด์

adrenocortical insufficiency โรคต่อมหมวกไตส่วนนอกบกพร่อง น. การที่ต่อมหมวกไตส่วนนอกหลังคอร์ติโคสเตียรอยด์ลดลงผิดปกติ ถ้าเป็นภาวะเฉียบพลันเรียกว่าภาวะวิกฤตแอดดิสัน และโรคต่อมหมวกไตบกพร่องปฐมภูมิหรือเรื้อรังมีชื่อจำเพาะคือโรคแอดดิสัน ส่วนโรคต่อมหมวกไตทุติยภูมิที่เป็นผลจากต่อมใต้สมองมีระดับคอร์ติซอลในพลาสมาต่ำ ซึ่งมักร่วมกับระดับคอร์ติโคโทรปินต่ำ เรียกว่าโรค hypocorticalism หรือ hypocorticism

adrenocorticotrophic hormone ฮอร์โมนเลี้ยงต่อมหมวกไตส่วนนอก น. ดู corticotrophin

adrenomedullary hormone ฮอรโมนต่อมหมวกไตส่วนใน น. ได้แก่ เอพิเนพรีน และนอร์เอพิเนพรีน

adsorp ดูดซับ ก. สิ่งดูดซับเกาะบนผิว

adsorbate สิ่งดูดซับ น.

adsorbent ๑. ดูดซับ ว. เกี่ยวกับการเกาะหรือค้างอยู่บนผิวตัวดูด ๒. ตัวดูดซับ น. สารที่ดึงอนุภาคอื่นมาเกาะบนผิว

adsorption การดูดซับ น. การดึงสารอื่นมาเกาะบนผิวของสารอีกชนิดหนึ่ง

adult ๑. เต็มวัย ว. เต็มโตเต็มที่ ๒. ตัวเต็มวัย น. สิ่งมีชีวิตที่โตเต็มที่ ผู้ใหญ่

adulteration การปลอมปน น. การเจือสารไม่บริสุทธิ์ หรือสารไม่จำเป็น ในแง่กฎหมายเป็นการปลอมแปลง

adult-onset diabetes mellitus โรคเบาหวานเริ่มวัยผู้ใหญ่ น. โรคเบาหวานชนิดที่ ๒

advancement flap แผ่นเลื่อนรูด น. แผ่นเนื้อที่ดึงไปคลุมบาดแผลใกล้เคียง

adventitial fibroplasia การเกิดพังผืดหุ้มชั้นนอก น. การเกิดเส้นใยผิดปกติมีลักษณะเป็นสายพังผืดและคอลละเจนร่วมกับหลอดเลือดโป่งพองใต้เยื่อหุ้มชั้นกลางและชั้นนอก คมม. perimedial fibroplasia, subadventitial fibroplasia

adynamic ileus ภาวะลำไส้ไร้พลวัต น. ลำไส้ยึดไม่เคลื่อนไหว พบในกรณีเยื่อช่องท้องอักเสบ คมม. paralytic ileus

aeration การแลกเปลี่ยนอากาศ น. ๑. การแลกเปลี่ยนคาร์บอนไดออกไซด์กับออกซิเจนในเลือดในปอด น. ๒. การอัดใส่อากาศหรือแก๊สเข้าไปในของเหลว น.

aerial hypha สายราอากาศ น. สายรารับอาหารเพาะเลี้ยง

aerobic exercise กายบริหารใช้อากาศ น. การออกกำลังกายทั้งตัวเพื่อกระตุ้นระบบการหายใจและระบบหัวใจและการไหลเวียนเลือด เพิ่มการใช้ออกซิเจนและขับถ่ายคาร์บอนไดออกไซด์ทั่วกาย

aerobic fitness ความสมบูรณ์ด้านการใช้อากาศ น. ความสามารถของระบบไหลเวียนเลือดและ

ระบบการหายใจด้านการนำส่งออกซิเจนทั่วกาย คมม.
cardiorespiratory fitness

aerophagia การกลืนอากาศ น. อาการพบในราย
ที่มีความวิตกกังวลมากๆ ทำให้ท้องอืด เรอบ่อย

aerosis การผลิตแก๊สในเนื้อเยื่อ น. การสร้างแก๊ส
ในเนื้อเยื่อในอวัยวะในร่างกาย

aerosol ๑. ละอองลอย น. คอลลอยด์ที่มีวิภาค
แก๊สต่อเนื่อง เช่นหมอก ๒. ยาพ่น น. ของเหลวอัดด้วย
แรงดันร่วมกับสารขับเคลื่อนใช้พ่นละอองยา ๓. หมอกยา น.
ยาในรูปละอองสารละลายแขวนลอยในอากาศ

afebrile ไม่มีไข้ ว. คุณหมูกายปรกติ คมม.
athermic

affect อารมณ์แสดง น. การแสดงออกของความ
คิดที่ฝังใจ หรือการแสดงออกของจิตใจต่อวัตถุ

affection ทักษะสติความรู้ลึก น. สภาพอารมณ์หรือ
ความรู้ลึก

afferent เข้าว. การเข้าสู่ศูนย์กลาง คมม. centripetal

afferent fiber ไยประสาทนำเข้า น. ไยประสาทรับ
ความรู้ลึกเข้าสู่ระบบประสาทกลาง คมม. sensory fiber

affinity สัมพรรคภาพ น. การดึงดูดเชิงความสัมพันธ์
จำเพาะ

affinity chromatography โชมรมาโทกราฟี
สัมพรรคภาพ น. การแยกสารโดยอาศัยอันตรกิริยาชีว
จำเพาะ เช่นระหว่างแอนติเจนกับแอนติบอดี เอ็นไซม์
กับสับสเตรต ตัวรับกับฮอร์โมน

affinity hypoxia ภาวะด้อยออกซิเจนเชิงสัมพรรค
ภาพ น. การที่ออกซิเจนไปเลี้ยงเนื้อเยื่อไม่เพียงพอเนื่อง
จากฮีโมโกลบินไม่ปล่อยออกซิเจน

afflux การไหลพรวด น. การไหลอย่างรวดเร็วโดย
ฉับพลัน

A fiber ไย เอ น. ไยประสาทหุ้มมัยอีลินขนาด ๑-๒๒
ไมโครเมตร ความเร็วนำกระแส ๕-๑๒๐ เมตรต่อวินาที

African histoplasmosis โรคฮิสโทพลาสมาแอฟริกัน
น. โรคที่พบในเขตร้อนทวีปแอฟริกา มีเชื้อก่อโรคลักษณะ
เซลล์ยีสต์ขนาดใหญ่ (*Histoplasma capsulatum* var
duboisii)

aftercataract ต้อกระจกหลังรักษา น. ต้อกระจกที่
กลับเป็นอีกเนื่องจากถุงหุ้มเลนส์ที่เหลืออยู่หลังลอก

after-cataract โรคต้อกระจกหลังรักษา น. โรค
ต้อกระจกเกิดหลังควักหรือดูดต้อออกหมดแล้ว

afterimage ภาพติดตา น. ภาพที่เห็นติดตาอยู่ชั่ว
ขณะ ดู aftervision

after pain อาการปวดหลังคลอด น. การปวดท้อง
แบบตะคริวหลังคลอด เกิดจากการหดตัวของมดลูก

aftervision การเห็นติดตา น. ดู afterimage,
accidental image, negative image

agalactia ภาวะไร้น้ำนม น. เนื่องจากไม่หลั่ง

agalactosis ภาวะไม่หลั่งน้ำนม น. ไม่ผลิตไม่หลั่ง

agastria ภาวะไร้กระเพาะอาหาร น. ไม่มีกระเพาะ
อาหารแต่กำเนิด หรือหลังศัลยกรรม

ageing ชราภาพ น. คมม. aging, senescence

agent ตัวกระทำ น. สิ่งก่อผลทางกายภาพ
ทางเคมี ทางชีววิทยา

age-related macular degeneration ภาวะจุด
ภาพชัดจอตาเสื่อมเหตุสูงวัย น. การเสื่อมของจุดภาพชัด
ในประสาทจอตาเริ่มเมื่ออายุ ๕๐-๖๐ ปี เป็นสาเหตุต้นๆ
ของผู้สูงวัย

ageusia ภาวะไร้รสชาติ น. กินอาหารไม่รู้รส คมม.
ageusia, gustatory anesthesia

agglutination การเกาะกลุ่ม น. การกระทำของ
เซลล์ จุลชีพ อนุภาค

agglutinin แอกลูตินิน น. เทห์ต้าน (แอนติบอดี)
ที่เป็นตัวทำให้อนุภาคแอนติเจน เข้าเกาะกลุ่มกันได้แก่
anti-Rh agglutinin, cold a., flagellar a., Warma. เป็นต้น

aggressive fibromatosis ภาวะเนื้องอกเส้นใย
รุกราน น. เนื้องอกเส้นใยนอกช่องท้องมักมีลักษณะคล้าย
มะเร็ง คมม. desmoid tumor

aggressive infantile fibromatosis ภาวะเนื้องอก
เส้นใยในทารก น. เนื้องอกเส้นใยที่พบในเด็กแรกคลอด
หรือในทารกหรือเด็กอาจเป็นเม็ดเดี่ยวหรือหลายเม็ด
เนื้อแน่น เจริญเพิ่มขนาดเร็ว ไม่ก่อความเจ็บปวด อยู่ใน
เนื้อเยื่อใต้หนัง กล้ามเนื้อ ฟังผืด เส้นเอ็น หรือส่วนอื่นของ
ร่างกาย

aging ชราภาพ น. คมม. ageing, senescence
agitated depression ภาวะซึมเศร้ากระวนกระวาย
น. โรคซึมเศร้าที่จิตใจไม่สงบ

agitation ภาวะกระวนกระวาย น. สภาพวิตกกังวล
ที่ร่วมกับอาการกระสับกระส่าย

agnogenic ว. ไม่ทราบสาเหตุ คมม. idiopathic
agnosia ภาวะเสียการระลึกจำ น. การสูญเสียจาก
ประสาทความรู้สึกรู้ได้แก่การได้ยิน การเห็น การรู้กลิ่น
การรู้รส และการสัมผัส

agonist ตัวกระทำ น. ๑. บุคคลหรือสิ่งที่มีส่วนร่วม
ต่อสู้ ดันรน แข่งขัน

๒. กล้ามเนื้อที่ออกแรง ๓. ยาที่กระตุ้นตัวรับที่เซลล์

agony คมม. struggle น. ๑. การต่อสู้กับความ
เจ็บปวดรุนแรงสุดทน ๒. การต่อสู้กับความตาย

agoraphobia ภาวะกลัวที่โล่ง น. มีอาการหวาด
กลัวไร้เหตุผลเมื่ออยู่ในสถานที่เปิด มีความคิดว่าไม่
สามารถหลบเลี่ยง

agrammatism สภาพพุกผิดไวยากรณ์ น.
ดู dysgrammatism ความหมายที่ ๒

agranulocytosis ภาวะไร้เม็ดเลือดขาวเม็ดฝอย น.
การมีเม็ดเลือดขาวเม็ดฝอย (นิวโทรฟิล เบโซฟิล
อีโอสิโนฟิล) จำนวนน้อย

agraphia ภาวะไร้สมรรถภาพการเขียน น. การเสื่อม
หรือไร้สมรรถภาพเขียนสื่อความหมาย คือเขียนไม่เป็นตัว
หรือเขียนไม่เป็นภาษา

agraphia atactica ภาวะไร้สมรรถภาพการเขียน
สัมบูรณ์ น. คมม. absolute agraphia, literal agraphia

ague อะกิว น. อาการหนาวสั่น คมม. chill

aichmophobia ภาวะกลัววัตถุปลายแหลม น. กลัว
ว่าอาจใช้ทำร้ายได้

Aids (เอดส์) น. อักขรย่อของ acquired immune
deficiency syndrome กลุ่มอาการภูมิคุ้มกันหลังคลอด
บกพร่อง คมม. acquired immune deficiency
syndrome

Aids dementia complex ภาวะสมองเสื่อมสภาพ
เหตุเอดส์ น. คมม.

HIV encephalopathy, HIV-related encephalopathy

Allurophobia ภาวะกลัวแฉะ น. มีอาการหวาดกลัว
แฉะอย่างไร้เหตุผล คมม. gatophobia

air-block glaucoma โรคต้อหินอากาศอุด น. โรค
เกิดหลังผ่าตัดรักษา มีอากาศที่ฉีดเข้าลูกตาหลุดเข้าไป
หลังม่านตา เกิดการอุดตันการไหลของน้ำในลูกตา

air douche ลมฉีดล้าง น. อากาศที่ฉีดเข้าหูเข้าไป
ที่แก้วหูเพื่อเปิดท่อยูสเทเชียน

air embolism ภาวะอากาศอุดหลอดเลือด น. ฟอง
อากาศที่หลุดเข้าหลอดเลือดดำจากภัยอันตราย จากการ
ผ่าตัด จากโรคบรรยากาศลดความกด

air embolus ฟองอากาศอุดหลอดเลือด น.
ฟองอากาศหลุดเข้าหลอดเลือดดำจากภัยอันตราย หรือ
การผ่าตัด

air exposure การสัมผัสจากอากาศ น. เช่นการ
สัมผัสรังสีในอากาศ ขนาดการสัมผัสวัดจากมวลอากาศ
ปริมาณน้อย

air hunger สภาพหิวอากาศ น. การหายใจถี่และ
เร็ว พบในผู้ป่วยเลือดเป็นกรดเหตุเมแทบอลิสม

airway ๑. ทางอากาศเข้าออก น. ช่องทางผ่านเข้า
ออกของอากาศระหว่างปากจมูกกับถุงลมปอด ๒. ท่อ
ช่วยหายใจ น. ท่อใส่คาในทางหายใจให้อากาศผ่านเข้า
ออกปอดสะดวก ใช้ในกรณีวางยาสลบ หรือช่วยการ
หายใจ

akaryocyte เซลล์ไร้ยูเคลียส น. คมม. akaryote

akathisia ภาวะอยู่ไม่สุข น. เกิดจาก ๑. ผลข้าง
เคียงของยานิวโรเลปติก ๒. ไม่สามารถนั่งนิ่งได้เนื่องจาก
ความกังวลรุนแรงต้องการลุกขึ้นเดินไปมา คมม. aca-
thisia

Akerlund deformity สภาพวิรูปแอเคอร์ลุนด์ น.
ภาพรังสีแสดงวิภาพที่หัวไหล่เล็กส่วนต้น เห็นเป็น
รอยแผล

akinesia ภาวะเสียการเคลื่อนไหว น. ไม่สามารถ
เคลื่อนไหว หรือเคลื่อนไหวได้น้อยมาก

alacrity ภาวะไร้น้ำตา น. ไม่หลั่งน้ำตาหรือหลั่ง
น้อยมากเหตุกรรมพันธุ์หน่วยพันธุกรรมเด่น พบตั้งแต่

เป็นทารก ร้องไห้ไม่มีน้ำตาหรือมีน้อยมาก เยื่อกระจกตา ถลอกเป็นจุดๆ บางรายเกิดร่วมกับจมูกไม่รู้กลิ่น ระบบประสาทอัตโนมัติเสื่อม

alactasia ภาวะไร้แลคเทส น. การขาดเอ็นไซม์แลคเทส ทำให้การดูดซึมน้ำตาลแลคโทสน้อย

alar chest อักปึก น. อักแบนราบจากด้านหน้าไปหลัง ดูคล้ายปีก คมม. pterygoid chest

alar fastica พังผืดรูปปีก น. แผ่นพังผืดอยู่ด้านหน้ากระดูกสันหลังจากฐานกะโหลกไปถึงกระดูกสันหลังส่วนอกข้อที่ ๒ และไปรวมกับพังผืดหน้าหลอดลมประธาน

alar fold ส่วนพับปีก น. ส่วนเยื่อข้อเข่าที่พับมายึดกับขอบช่องข้างของกระดูกสะบ้าหัวเข่า

albinism สภาพเผือก น. ตา ผิวหนัง ผม ขาวผิดปกติแต่กำเนิด เกิดจากเซลล์สี (เมลานินไซต์) ผิดปกติ

albino คนเผือก น. คนสภาพเผือก

albumin แอลบูมิน น. ๑. โปรตีนละลายได้ในน้ำ จับเป็นก้อนเมื่อถูกความร้อน ๒. โปรตีนในเลือด คมม. serum albumin

albuminuria ภาวะปัสสาวะมีแอลบูมิน น. การมีแอลบูมินในปัสสาวะ

Alcock's canal คลองอัลค็อค น. ช่องทางผ่านของหลอดเลือดและประสาททิวเคนดัล คมม. canalis pudendalis, pudendal canal

alcohol แอลกอฮอล์ น. ๑. สารประกอบอินทรีย์เกิดจากฮัยโดรคาร์บอนที่อะตอมฮัยโดรเจนแทนที่ด้วยอนุมูลฮัยดรอกซิล ๑ หมู่ขึ้นไป ๒. เชนะนอล น. ของเหลวใส ไม่มีสี ติดไฟได้ ผสมได้กับตัวทำละลาย เช่นน้ำ เมธะนอล อีเธอร์ ฆลอลโรฟอร์ม ผลิตโดยหมักกับจุลินทรีย์ หรือโดยสังเคราะห์ ๓. ในทางเภสัชกรรมใช้ภายนอกเป็นสารฆ่าเชื้อ ตัวทำละลาย สารกันเสีย

alcoholic cardiomyopathy โรคกล้ามเนื้อหัวใจเหตุแอลกอฮอล์ น. หัวใจโต ในคนติดเหล้า เกิดจากพิษแอลกอฮอล์

alcoholic cirrhosis โรคตับแข็งแอลกอฮอล์ น. เป็นผลจากภาวะโภชนาการบกพร่อง ร่วมกับพิษแอลกอฮอล์ต่อตับโดยตรง

alcoholic dementia ภาวะสมองเสื่อมแอลกอฮอล์ น. เสียความจำเหตุพิษสุรา คมม. Korsakoff's syndrome, Korsakov's syndrome

alcoholic hallucinosis ภาวะหลอนเหตุแอลกอฮอล์ น. เกิดในคนติดสุรา

alcoholic hepatitis ตับอักเสบแอลกอฮอล์ น. เซลล์ตับอักเสบเรื้อรังเนื่องจากพิษสุรา

alcoholic hepatopathy โรคตับแอลกอฮอล์ น. ตับแข็งมีเนื้อพังผืดเนื่องจากพิษสุราเรื้อรัง

alcoholism โรคพิษสุรา น. ภาวะเสพติดแอลกอฮอล์ มีผลเสียต่อการทำงานและสังคม คมม. ethanolism

alcoholization แอลกอฮอล์บำบัด น. การรักษาด้วยแอลกอฮอล์ โดยทาหรือฉีด

alcohol withdrawal delirium อาการเพ้อเหตุขาดสุรา น. ดู delirium tremens

aldosteroneuria ภาวะปัสสาวะมีแอลโดสทีโรน ดู hyperaldosteronuria

Alexander's deafness ภาวะหูหนวกเล็กซานเดอร์ น. การไม่ได้ยินเสียงแต่กำเนิด เนื่องจากหูชั้นในรูปหอยโข่งด้อยเจริญ ฟังเสียงสูงไม่ได้ยิน

alexia ภาวะสูญเสียการอ่าน น. การสูญเสียความเข้าใจภาษาเขียน

algnesia ความเจ็บ น. ๑. ความรู้สึกจากการกระตุ้นตัวรับ ๒. ความไวเกินปกติต่อความเจ็บ

algesic เจ็บ ว.

algid เย็นเยือก ว. เกี่ยวกับหนาวจัด

algogenesis กำเนิดความเจ็บ น. การทำให้เจ็บ

algophobia โรคกลัวเจ็บ น. ความกลัวเจ็บเกินเหตุ

alienation ๑. ความรู้สึกเป็นคนนอก น. รู้สึกเป็นคนละพวก ๒. ความรู้สึกไม่เป็นตัวของตัวเอง น. ๓. ความรู้สึกค้ำคนความคิด อารมณ์ของตนเอง น.

alimentary เกี่ยวกับอาหาร หรืออวัยวะทางเดินอาหาร ว.

alimentary canal ทางเดินอาหาร น. ทางผ่านของอาหารตั้งแต่ปากถึงทวารหนัก คมม. canalis alimentarius, entodermal canal

alimentary edema ภาวะบวมน้ำเหตุโภชนาการ
น. คมม. nutritional edema

alimentary glycosuria ภาวะปัสสาวะมีกลูโคสเหตุ
บริโภค น. การมีกลูโคสในปัสสาวะหลังกินน้ำตาล

alimentary hypoglycemia ภาวะเลือดมีน้ำตาล
น้อยเกินเนื่องจากอาหาร น. การมีน้ำตาลในเลือดน้อยกว่าปกติ เนื่องจากอาหารจากกระเพาะอาหารผ่าน
ลำไส้เล็กส่วนต้น (ดูโอดีนัม) เร็วมาก เกิดหลังการผ่าตัด
เปลี่ยนทางเดินอาหาร

alimentation การให้หรือได้รับอาหาร น. เช่นการ
ให้อาหารทางหลอดเลือด ทางทวารหนัก

alkalemia ภาวะเลือดเป็นด่าง น. เลือดมีพีเอชเพิ่ม
หรือออสโมลลิตีลดลง

alkaline reflux gastritis ภาวะกระเพาะอาหาร
อักเสบเหตุต่างไหลย้อน น. กระเพาะอาหารอักเสบเรื้อรัง
เนื่องจากการไหลย้อนของอาหารฤทธิ์ต่างจากลำไส้เล็ก

alkaloid แอลคาลอยด์ น. ๑. สารประกอบไนโตรเจน
พบในพืช รสขม บางชนิดมีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา เช่น
แอสทรีน แคฟเฟอีน มอร์ฟีน นิโคทีน ควินิน ๒. สาร
สังเคราะห์ที่มีโครงสร้างแอลคาลอยด์

alkalosis ภาวะกระเดียดต่าง น. เกิดจากการสะสม
สารเบสหรือจากการสูญเสียกรดในสารน้ำของร่างกายที่
ไม่สมดุลกับการสูญเสียสารเบส แสดงโดยมีความเข้มข้น
ไอออนลดลง (ค่าพีเอชเพิ่ม)

allantoic cyst ถุงแอลแลนทอยส์ น. ถุงแต่กำเนิด
เกิดจากยูเรซัสไป มีน้ำเมือก เศษเซลล์ หรือน้ำปัสสาวะ
คมม. urachal cyst

allele รูปแบบหน่วยพันธุกรรม หรือลำดับเบสที่
โลดสบนโครโมโซมคู่เหมือน คมม. allelomorph

allele-specific oligonucleotide hybridization
(ASO nucleotide) การเกิดพันธะนิวคลีโอไทด์สายสั้น
รูปแบบหน่วยพันธุกรรมจำเพาะ น. การเกิดลำดับเบส
ของแอลลีลจำเพาะที่ต่างกันสายละ ๑ ตำแหน่ง

allelic exclusion การกำจัดแอลลีล น. กลไกที่
แสดงออกของแอลลีลชนิดเดียวในแต่ละชุด

allelic gene หน่วยพันธุกรรมรูปแบบจำเพาะ น.
หน่วยพันธุกรรมอยู่ที่ตำแหน่งเดียวกันบนโครโมโซม

allelomorph สัญฐานหน่วยพันธุกรรมรูปแบบ
จำเพาะ น. ดู allele

allergen สารก่อภูมิแพ้ น. ตัวก่อภูมิ น. สารก่อภูมิ
ต้านทาน หรือภูมิแพ้

allergenic extract สารสกัดตัวก่อภูมิ น. สารที่สกัด
จากตัวก่อภูมิ เช่นเรณูของหญ้า ดอกไม้ เชื้อรา ไรฝุ่น ขน
สัตว์ เพื่อใช้ทดสอบหรือบำบัดภูมิ

allergic asthma โรคหืดภูมิแพ้ น. โรคหืดหลอดลม
เหตุภูมิแพ้ คมม. atopic asthma

allergic contact dermatitis หนังอักเสบสัมผัสเหตุ
ภูมิแพ้ น. การอักเสบที่หนังจากปฏิกิริยาภูมิแพ้ เป็นผล
จากเคยสัมผัสสารก่อภูมิแพ้นี้มาก่อน

allergic eczema ผื่นผิวหนังเหตุภูมิแพ้ น. ผื่นหนัง
ภูมิแพ้ผิวหนัง

allergic gastroenteropathy โรคกระเพาะอาหาร
ลำไส้เหตุภูมิแพ้ น. พบในเด็กที่แพ้นมวัว ลำไส้บวม
ดูดซึมอาหารได้น้อย เลือดมีอีโอสิโนฟิลมาก มีภาวะเลือด
จางขาดเหล็ก มีอิมมูโนโกลบูลินมากในน้ำเหลือง มีภาวะ
กระเพาะอาหารลำไส้สูญเสียโปรตีน

allergic granulomatosis โรคแกรนูโลมาภูมิแพ้ น.
เกิดจากกลุ่มอาการหลอดเลือดขนาดเล็กอักเสบ มีอาการ
หอบหืด เลือดมีอีโอสิโนฟิลมาก มีผื่นผิวหนังประกอบ
ด้วยก้อนกลุ่มเซลล์ไต้หนัง กดเจ็บ มีจ้ำเลือด ผื่นหนังตาย
ขาดเลือด คมม. Churg-Strauss syndrome, Churg-
Strauss vasculitis

allergy ภูมิแพ้ น. ๑. ภาวะภูมิไวเกินที่แสดงอาการ
รุนแรงเมื่อได้รับสารชนิดที่เป็นตัวก่อภูมิ ๒. วิชาโรค
ภูมิแพ้

allied health สุขภาพดูแลร่วม น. สุขภาพที่
เกี่ยวข้องกับการดูแลจากหลายอาชีพ ได้แก่บุคลากรห้อง
ปฏิบัติการ กายภาพบำบัด อาชีวอนามัย โภชนาการ
เวชระเบียน รังสีวิทยา การพูดการฟัง การหายใจ เป็นต้น
ไม่รวมแพทย์ พยาบาลทั่วไป ทันตแพทย์ และผู้ดูแล
เรื่องเท้า

allogeneic graft เนื้อเยื่อถ่ายปลูกเอกพันธุ์ น.
คมม. allograft, allogeneic graft, homograft,
homologous graft, homoplastic graft

allogeneic transplantation การถ่ายปลูกเนื้อเยื่อเอกพันธุ์ น. ดู homoplasty ๑

allograft เนื้อเยื่อถ่ายปลูกเอกพันธุ์ น. คมม. allogeneic graft

allokeratoplasty ศัลยกรรมใส่กระจกตาเทียม น. การผ่าตัดใส่กระจกตาเทียม

allometric growth การเติบโตเอกมาตร น. การเพิ่มขนาดอวัยวะหรือส่วนต่างๆ ในอัตราที่ต่างกัน

allopathy อัญโรค น. ระบบบำบัดโรคโดยการสร้างภาวะต้านโรคที่เป็นอยู่ คมม. heteropathy ๒

allotypic determinant ตัวกำหนดพันธุ์จำเพาะ น. ตำแหน่งบริเวณส่วนคงที่หรือไม่แปรผันของโมเลกุลสารภูมิต้านทานที่สารภูมิต้านทานต่างชนิดเข้าจับ

alopecia ภาวะไร้ขน น. หัวล้าน คมม. atrichosis, alopecia

alopecia adnata ภาวะหัวล้านแต่เกิด น. การไม่มีผมตั้งแต่เกิด อาจพบร่วมกับความผิดปกติอื่น

alopecia areata ภาวะหัวล้านเป็นหย่อม น. การที่ผมร่วงแห้งไม่สม่ำเสมอ พบได้ที่หนวดด้วย สาเหตุอาจเกิดจากภูมิต้านตนเอง หรือพันธุกรรม

alpha cell เซลล์แอลฟา น. ๑. เซลล์ตับอ่อนบริเวณส่วนรอบหย่อมเล็กๆ (islet) หลังไฮมาโทสแททิน (เซลล์แอลฟา ๑) และกลูคาگون (เซลล์แอลฟา ๒) ๒. ดู acidophil ๒

alpha-chloralose แอลฟา-คลอราโลส น. ดู chloralose

alpha-fetoprotein (AFP) แอลฟาฟีโทโปรตีน (เอเอฟพี) น. โปรตีนในพลาสมาของทารก สร้างในตับ ถุงไข่ ภาวะเพาะอาหาร และลำไส้ ปริมาณลดลงเมื่ออายุเกิน ๑ ปี ระดับสูงพบได้ในผู้ป่วยมะเร็งเซลล์ตับ เทอราโทคาร์ซิโนมา มะเร็งเซลล์เอ็มบริโอของอวัยวะของรังไข่ ปริมาณสูงในน้ำคร่ำช่วยวินิจฉัยข้อผิดพลาดพิการ

alpha fiber ไยแอลฟา น. ไยประสาทขนาด ๑๓-๒๒ ไมโครเมตร เป็นใยประสาทสั่งการและการรับรู้ อากัปกริยาความเร็ว ๗๐-๑๒๐ เมตรต่อวินาที

alpha globulin กลอบูลินแอลฟา น. โปรตีนในน้ำเหลืองมีสมบัติเคลื่อนในสนามไฟฟ้าเร็วกว่ากลอบูลินชนิดอื่น มีแอลฟา ๑ และแอลฟา ๒

alpha granule เม็ดฝอยแอลฟา น. เม็ดเล็กๆ รูปร่างกลมหรือรี พบในเกล็ดเลือด ประกอบด้วยไฟบริโนเจน แพคเตอร์เกล็ดเลือดที่ ๔ และโปรตีนอื่นๆ

alphagranula เม็ดฝอยติดสีกรด น. คมม. acidophil granule

alpha hemolysin สารสลายเม็ดเลือดแดงแอลฟา น. สารชีวพิษของ *สเตฟิโลคอคคัส แอเรียส* มีฤทธิ์สลายเม็ดเลือดแดงกระต่าย แกะ วัว และแพะ ไม่มีผลต่อเม็ดเลือดแดงมนุษย์

alpha hemolysis การสลายเม็ดเลือดแดงแอลฟา น. การเกิดบริเวณสีเขียวบนอาหารวุ้นเลือดรอบโคโลนีแบคทีเรียเมื่อมีการสลายเม็ดเลือดแดง เป็นลักษณะจำเพาะของบีนิวโมคอคคัส และสเตรปโทคอคคัสบางชนิด

alternate generation ระดับสายพันธุ์สลับ น. สายพันธุ์ในสัตว์หรือพืชที่สลับเปลี่ยนกันระหว่างการสืบพันธุ์อาศัยเพศกับไม่อาศัยเพศ

alternate hemianesthesia ภาวะชาครึ่งซีกสลับ น. การสูญเสียความรู้สึกของใบหน้าซีกหนึ่งกับร่างกายซีกตรงข้าม เกิดจากมีรอยโรคที่สมองส่วนพอนส์ด้านข้างหรือเมดัลลา ทำอันตรายรากประสาทโทรเจมินัลและสไปโนธาลามิกแตรีกท์

alternating calculus นิ่วเนื้อสลับชั้น น. พบในทางเดินปัสสาวะ

alternative state quarantine การกักตัวระดับรัฐแบบทางเลือก น. การกักตัวในสถานที่ที่รัฐบาลรับรองตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้ถูกควบคุมเป็นผู้เลือกและออกค่าใช้จ่าย

altitude chamber ห้องจำลองระดับความสูง น. ห้องปรับแรงดันบรรยากาศ ใช้ศึกษาผลของระดับและแรงดันต่อร่างกาย

altitudinal hemianopia ภาวะบอดลานตาครึ่งบน-ล่าง น. การสูญเสียการเห็นครึ่งบนหรือครึ่งล่างของลานสายตา คมม. horizontal hemianopia

altretamine อัลเทรตามีน น. ดู HMM

aluminum hydroxide gel ู้นอะลูมิเนียมไฮดรอกไซด์ น. ยาแขวนตะกอนอะลูมิเนียมไฮดรอกไซด์ เป็นยาลดกรด บำบัดแผลเปื่อยกระเพาะอาหาร

alveolar abscess ฝีเข้าฟัน น. เนื้อเยื่อรอบปลายรากฟันอักเสบเป็นหนอง เกิดจากการติดเชื้อลามลงมา จากตัวฟัน คมม. apical abscess ๒ และ periapical abscess

alveolar air อากาศถุงลมปอด น. อากาศในถุงลมปอดมีการแลกเปลี่ยนแก๊สกับหลอดเลือดฝอยรอบถุงลม

alveolar-arterial oxygen gradient หลั้นออกซิเจนถุงลมกับเลือดแดง น. ความแตกต่างระหว่างค่าทำนายแรงดึงออกซิเจนถุงลมกับค่าแรงดึงออกซิเจนเลือดแดงที่วัดได้ ค่านี้จะสูงขึ้นหากมีการแลกเปลี่ยนแก๊สในปอดบกพร่อง

alveolar canal of maxilla คลองเข้าฟันขากรรไกรบน น. ดู canalis mandibulae และ canalis alveolares maxillae

alveolar carcinoma มะเร็งถุงลมปอด น. มะเร็งเซลล์เซลล์ผนังถุงลมปอด ลักษณะเซลล์ทรงสูงหรือทรงสี่เหลี่ยม

alveolar duct emphysema ภาวะท่อถุงลมปอดโป่งพอง น. ท่อถุงลมโป่งพองในผู้สูงอายุ มีอาการน้อยหรือไม่มีอาการ

alveolar ectasia ภาวะถุงลมปอดโป่งพอง น. ถุงลมปอดโป่งเกิน

alveolar edema ภาวะถุงลมปอดบวมน้ำ น. ถุงลมปอดบวมน้ำมักเกิดร่วมกับภาวะพร่องออกซิเจน มีอาการหายใจลำบาก

alveolar gas อากาศถุงลมปอด น. ดู alveolar air
alveolar gingiva เหงือกเข้าฟัน น. เหงือกส่วนที่ยึดเข้าฟันกับฟัน

alveolar hemorrhage ภาวะตกเลือดในเข้าฟัน น. การมีเลือดออกในเข้าฟัน

alveolus ๑. ถุงลมเล็กๆ น. เนื้อเยื่อที่มีลักษณะถุงเล็กในปอด ๒. เข้าฟัน น. ถุงเล็กในขากรรไกร

alvine calculus นิ่วอุจจาระ น. เกิดจากส่วนประกอบบางอย่างของเนื้ออุจจาระแข็งตัว

Alzheimer cell's เซลล์อัลซไฮเมอร์ น. ๑. แอสโทรคัยต์ยักษ์ มีนิวเคลียสใหญ่ พบในสมองผู้ป่วย hepato-

lenticular degeneration และโคมาเหตุดับ ๒. แอสโทรคัยต์เสื่อมสภาพ

Alzheimer's disease โรคอัลซไฮเมอร์ น. โรคสมองเสื่อมรูดหน้าไม่ทราบสาเหตุ เกิดการฝ่อของสมองชั้นนอก มีแผ่นเนื้ออะมัยลอยด์ปกคลุม อาการเริ่มแรกได้แก่ความจำเสื่อมและบุคลิกเปลี่ยน

amalgam carrier อุปกรณ์นำโลหะผสมเจือปรอท น. เครื่องมือนำโลหะผสมเจือปรอทไปถูกโพรงฟันที่เตรียมไว้

amastia ภาวะไร้เต้านม น. การไม่มีเต้านมตั้งแต่เกิด ใช้เรียกเต้านมที่มีลักษณะชายในสตรี คมม. amazia

amaurosis ๑. ตาบอด น. ดู blindness ๒. ตาบอดตาใส น. ตาบอดที่ไม่พบรอยโรคที่ตา เช่นโรคประสาทตาโรคไขสันหลัง โรคสมอง

amazia ภาวะไร้เต้านม น. คมม. amastia

ambiguous genitalia อวัยวะเพศกำกวม น. อวัยวะเพศที่มีลักษณะทั้งของเพศชายและหญิง พบในกระเทยแท้ และไม่แท้บางชนิด

ambilateral ทั้งสองข้าง ว. เกี่ยวกับหรือเป็นทั้งสองข้าง
amblyopia การเห็นภาพซ้อน น. คมม. binocular polyopia, diplopia, double vision

ambisexual กะเทย น. คมม. androgenous, bisexual, gynandromorphous, hermaphroditic

amblygeusia ภาวะรับรู้อรสบกพร่อง น. คมม. gustatory hypoesthesia, hypogeusesthesia, hypogeusia

amblyopia ภาวะตาขี้เกียจ น. การมองเห็นบกพร่องแต่ไม่มีรอยโรคที่ตา

ameba อะมีบา น. ๑. สัตว์เซลล์เดียวชนิดที่เคลื่อนไหวด้วยส่วนยื่นของโปรโตพลาสซึม (pseudopodia) บางชนิดก่อโรคบิดมีตัว ๒. เซลล์หรือสัตว์ที่คล้ายโปรโตซัว

amebic abscess ฝีอะมีบา น. ฝีเกิดจาก *Entamoeba histolytica*

amebic dysentery โรคบิดอะมีบา น. โรคเกิดจากเชื้อ *Entamoeba histolytica* มีแผลอะมีบาที่ลำไส้ใหญ่ โรคบิดมีตัวก็เรียกมีตัว

amebic granuloma แกรนูโลมาอะมีบา น. รอยโรคบิดที่ลำไส้ใหญ่

amebic hepatitis โรคตับอักเสบอะมีบา น. ตับอักเสบจากอะมีบา

amebocyte เซลล์อะมีบอยด์ น. เซลล์ที่เปลี่ยนรูปร่างได้และเคลื่อนที่โดยส่วนยื่นโปรโทพลาสซึม

ameboid glia อะมีบอยด์เกลีย น. เซลล์เกลียที่เสื่อมสลาย มีโปรโทพลาสซึมติดสีซีด และนิวเคลียสติดสีเข้ม

ameloblast เซลล์กำเนิดเคลือบฟัน น. เซลล์เยื่อบุทรงกระบอกอยู่ชั้นในสุดของสารเคลือบฟัน ซึ่งทำหน้าที่เสริมสร้างชั้นเคลือบฟัน คมม. adamantoblast, ganoblast, enamel builder, enameloblast

ameloblastic carcinoma มะเร็งเซลล์สร้างเคลือบฟัน น. เนื้องอกร้ายเปลี่ยนจาก ameloblastoma เมื่อแพร่กระจายสู่อวัยวะห่างไกลจะเปลี่ยนเป็นมะเร็งเซลล์ความถี่ต่างจากเซลล์แม่

ameloblastic fibroma เนื้องอกเส้นใยเซลล์กำเนิดเคลือบฟัน น. เนื้องอกมีลักษณะงอกงามทั้งเนื้อเยื่อและเนื้อเยื่อพวยง

ameloblastic fibrosarcoma มะเร็งเส้นใยเซลล์กำเนิดเคลือบฟัน น. เกิดกลายจากเนื้องอกเส้นใยเซลล์กำเนิดเคลือบฟัน

ameloblastoma เนื้องอกเซลล์กำเนิดเคลือบฟัน น. เนื้องอกไม่ร้ายแต่ลุกลามเฉพาะที่ และไม่เจริญเป็นผิวเคลือบฟัน มักเป็นที่กระดูกกรามล่าง คมม. enameloblastoma

amelogenesis imperfecta กำเนิดเคลือบฟันพร่องเจริญ น. ดุhyoplastic enamel

amenia ภาวะไร้ระดู น. การขาดระดู หรือระดูไม่มาตามปกติ

American cockroach แมลงสาบอเมริกัน น. เป็นแมลงสาบบ้านทางซีกโลกเหนือ ชื่อวิทยาศาสตร์ คือ *Periplaneta Americana*

American hookworm พยาธิปากขออเมริกัน น. พยาธิปากขอชนิดพันธุ์ที่พบในทวีปอเมริกา รูปร่างคล้าย *Ancylostoma duodenale* แต่ตัวสั้นและผอมกว่า ภายในช่องปากบริเวณคอหอยมีแผงหนามคม ๔ ชุด และฟันรูปกรวยอยู่ด้านบน ก่อโรคในคน อาจพบในหมู ชื่อทั่วไป New World hookworm

ametropia ภาวะสายตาสายตาผิดปกติ น. ความผิดปกติของขนาดลูกตา และกำลังหักเหแสงของตา ทำให้ภาพตกที่จอตาไม่พอดี จึงเกิดภาวะสายตาสายตาสั้น สายตาเอียง

amino acid carboxylase คาร์บอกซีเลสกรดอะมิโน น. เอนไซม์จากแบคทีเรีย เป็นตัวเร่งตั้งคาร์บอนไดออกไซด์จากกรดอะมิโน เกิดสารแอมิน

aminoacylase แอมิโนอะซีลเลส น. ดู hippuricase
ammonemia ภาวะเลือดมีแอมโมเนียเกิน น. คมม. hyperammonemia

ammoniuria ภาวะปัสสาวะมีแอมโมเนียเกิน น. คมม. hyperammonuria

ammon's horn เขาแอมมอน น. ส่วนโค้งที่ฮิปโปแคมพัส ดูที่ hippocampus proper

amnesia ภาวะไร้ความจำ น. การไม่สามารถจดจำเรื่องราว

amnion เยื่อถุงน้ำคร่ำ น. แผ่นเยื่อบางเหนียวเป็นถุงหุ้มเด็กก่อนและน้ำคร่ำ

amniotic caruncle ปุ่มเนื้อแอมเนียน น. เยื่อผิวหนังแอมเนียนงอกเป็นปุ่มเล็กๆ บนรกตรงจุดเชื่อมกับสายสะดือ คมม. amniotic fold, Schultze's fold

amniotic ectoderm เยื่อถุงน้ำคร่ำชั้นนอก น. เยื่อถุงน้ำคร่ำชั้นในที่เจริญจากเยื่อชั้นนอก

aniotic fluid น้ำคร่ำ น. สารน้ำในถุงน้ำคร่ำระยะต้นของตัวอ่อน ระยะต่อมาได้จากปอดและไต

amniotic fluid embolism ภาวะหลอดเลือดอุดด้วยน้ำคร่ำ น. การที่หลอดเลือดในระบบไหลเวียนของหญิงมีครรภ์ถูกอุดเฉียบพลันโดยน้ำคร่ำ

amniotic fold รอยพับถุงน้ำคร่ำ น.

amoeba คมม. ameba

amphiarthrosis ข้อต่อกระดูกอ่อน น. ข้อที่มีกระดูกอ่อนคั่นระหว่างหัวกระดูก พบที่ข้อกระดูกในเด็ก และแนวประสานกระดูก

amphophil granule เม็ดฝอยสะเทินสี น. เม็ดเล็กๆ ที่ย้อมติดสีได้ทั้งสีสบบัตกรดและสบบติเบส

amplifying host ผู้เหย้าเพิ่มจำนวน น. สิ่งมีชีวิตที่เชื้อโรคไปอาศัยเจริญเพิ่มจำนวน เช่นยุงที่กินเลือดมีเชื้อมากพอนำไปถ่ายให้ผู้เหย้าอื่น

amplitude ๑. ขนาดแผ่ น. ๒. ช่วงระยะห่าง/ ช่วง
ความสูง น.

ampulla duodini หมวกดูโอดีนัม คมม. duodenal
cap

ampullar abortion การแท้งที่กระเปาะท่อนำไข่ น.
การแท้งนอกมดลูกจากกระเปาะท่อนำไข่

amputation การตัดรยางค์ น. การตัดแขนขา หรือ
ตัดส่วนยื่นของร่างกาย

Amsler chart's แผนภูมิแอมสเลอร์ น. กระสวน
เรขาคณิตใช้ตรวจความผิดปกติตรงกลางลานสายตา

amusia ภาวะเสียการรับรู้เสียง น. การเสียการรับรู้
เสียงแบบหนึ่ง ทำให้ไม่สามารถรับรู้เสียงดนตรี หรือทำ
เสียงดนตรีได้

amygdaline คล้ายอัลมอนต์ ว. เกี่ยวกับรูปร่าง
คล้ายเมล็ดอัลมอนต์

amylase แอมัยเลส น. เอนไซม์ย่อยแป้ง อยู่ใน
กลุ่มฮัยโดรเลส ช่วยเร่งปฏิกิริยาแยกสลายด้วยพอลี
แล็คคิเมไรต์

amylogenesis กำเนิดแป้ง น. ชีวสังเคราะห์แป้ง

amyloid ๑. คล้ายแป้ง ว. ลักษณะคล้ายแป้ง ดูจาก
การติดสีย้อม ๒. สารคล้ายแป้ง น. สารที่สร้างจากการใช้
กรดกำมะถันทำปฏิกิริยากับเซลลูโลสให้สีน้ำเงินเมื่อ
สัมผัสไอโอดีน ๓. สารโปรตีนนอกเซลล์ น. พบสะสมใน
โรคแอมัยลอยด์

amyloid degeneration การเสื่อมสภาพแบบแอมัย
ลอยด์ น. การเสื่อมสภาพที่มีสารแอมัยลอยด์สะสมใน
เนื้อเยื่อ คมม. waxy degeneration

amyloidosis โรคแอมัยลอยด์ น. โรคที่มีสารแอมัย
ลอยด์สะสมในอวัยวะและเนื้อเยื่อในร่างกาย อาจ
เกี่ยวข้องกับการอักเสบ พันธุกรรม หรือเนื้องอก การ
สะสมอาจอยู่เฉพาะที่หรือเกิดทั่วไป

amylophagia ภาวะชอบกินแป้งที่ไม่ใช่อาหาร น.
เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริโภคสิ่งที่ไม่ใช่อาหาร

amyotrophy โรคกล้ามเนื้อลีบ น. มีการฝ่อลีบของ
กล้ามเนื้อทั่วไป

anacidity ภาวะไร้กรด น. การขาดกรดปกติ

anaclisis ภาวะพึงพา น. การอาศัยผู้อื่นทั้งด้าน
กายภาพและอารมณ์ เช่นกรณีทารกอาศัยมารดา หรือ
ผู้สูงวัยต้องการการเอาใจใส่จากผู้อื่นมากเกินไป

anaclitic depression ภาวะซึมเศร้าเหตุพลัดพราก
แม่ น. เกิดความเสียหายเชิงพัฒนาการของทารกด้าน
ร่างกาย สังคมและสติปัญญา

anaerobic decomposition การแยกสลายไม่พึ่ง
อากาศ น. การแยกสลายสารอินทรีย์โดยไม่ใช้ออกซิเจน
ได้แก่การสลายกลูโคสในสัตว์ และการหมักในพืชและ
จุลินทรีย์

anagen effluvium ภาวะผมร่วงช่วงแรงอก น.
ผมร่วงผิดปกติช่วงแรงอก เกิดหลังได้รับสารเคมีบำบัด
หรือไปสัมผัสสารเคมีบางอย่าง หรือเกิดจากโรค

anal atresia ภาวะทวารหนักไร้รูเปิด น. คมม.
atresia ani, proctatresia

anal canal คลองทวารหนัก น. ลำไส้ใหญ่ระหว่าง
ปลายล่างของไส้ตรงกับทวารหนัก

analeptic ๑. เกี่ยวกับการกระตุ้น ว. ทำให้กระปรี้
กระเรา ๒. ยากระตุ้นสมอง น. สารที่ออกฤทธิ์กระตุ้น
ระบบประสาทกลาง เช่นแคเฟอีน

anal fascia แผ่นพังผืดทวารหนัก น. แผ่นเยื่อ
เหนียวด้านล่างของกะบังลมเชิงกรานที่คลุมส่วนล่างของ
กล้ามเนื้อก้นกบและกล้ามเนื้อรั้งทวารหนัก เป็นผนังกัน
ด้านกลางของแองจิสซิโอเร็คทัล

anal fissure รอยแยกข้างทวารหนัก น. รอยแยก
เป็นร่องยาวข้างทวารหนัก เจ็บปวด

anal fistula ช่องทะลุทวารหนัก น. รูเปิดใกล้ทวาร
หนัก คมม. perianal fistula

anal fold เนื้อนูนทวารหนัก น. เนื้อเยื่อที่ยกเป็นขอบ
นูนของทวารหนัก

analgesia ๑. ความไม่รู้ปวด น. การไร้ความรู้สึก
เจ็บปวด คมม. analgia ๒. การบรรเทาปวด น. การทำให้
เจ็บปวดน้อยลง โดยยังมีสติ

analgesic ๑. บรรเทาปวด ไม่เจ็บ ว. เกี่ยวกับไม่รู้
สึกเจ็บปวด ๒. เกี่ยวกับยาระงับปวด น. ะงับปวด โดย
ยังมีสติ

analgia ความไม่รู้ปวด น. คมม. analgesia ๑

analytical chemistry เคมีวิเคราะห์ น. วิชาวิเคราะห์ธาตุของสารประกอบ

anamnesis ๑. การรำลึก น. การคิดถึงเรื่องราวในอดีต ๒. ความทรงจำ น. เช่นประวัติป่วย ๓. ความจำของภูมิคุ้มกัน น. ความสามารถตอบสนองโดยฉับพลัน ต่อสารก่อภูมิแพ้ที่เคยได้รับ

anaphase ช่วงการแบ่งตัวของเซลล์ น. เกิดขึ้นต่อจากระยะเมตาเฟส

anaphia ภาวะเสียความรู้สึกสัมผัส น. การไม่รู้สึกรู้สึเมื่อถูกสัมผัส

anaphylaxis แอนาไฟล์แลกซิส น. ๑. ปฏิกริยาไวเกินแบบที่ ๑ เกิดจากได้รับสารก่อภูมิแพ้จำเพาะหรือแฮปแทนที่เคยได้รับมาก่อน เกิดลมพิษ อากาการคัน แองจีโออีดีมา ตามด้วยภาวะการไหลเวียนเลือดล้มเหลว และช็อค เมื่อเกิดอาการทางการหายใจอาจเสียชีวิต สารที่ทำให้เกิดปฏิกริยาแพ้รุนแรงได้แก่พิษแมลงกัดต่อย สารสกัดเรณู อาหารบางชนิด เชื้อรุ่มน้ำ และกระต่าย เอนไซม์ ฮอร์โมน และยาบางชนิด เช่นเพนิซิลลิน ลิโดเคน ๒. คำทั่วไปที่หมายถึงสถานการณ์ผกผันจากการได้รับสารพิษแทนที่จะเกิดภูมิต้านทานกลับเกิดภูมิไวเกิน ปัจจุบันจัดอยู่ในปฏิกริยาไวเกินแบบที่ ๑

anaplastic carcinoma มะเร็งเซลล์ไม่จำแนกลักษณะจำเพาะ น. เซลล์เนื้อร้ายไร้รูปแบบ มักพบที่ต่อมธัยรอยด์ คมม. undifferentiated carcinoma

anarithmia ภาวะเสียการคำนวณ น. คมม. acalculia

anasarca ภาวะบวมทั้งตัว คมม. hyposarca

anastomosis การเชื่อมต่อ น. การประสานต่อกันระหว่างหลอดเลือด หรือโพรงอวัยวะโดยศัลยกรรมอุบัติเหตุ หรือโรค

anatomy ๑. กายวิภาคศาสตร์ น. วิทยาศาสตร์ว่าด้วยโครงสร้างของร่างกายสิ่งมีชีวิต ปัจจุบันการผันภาษาไปใช้กับสิ่งอื่นเช่นอาคารสถานที่ พักอาศัย

Ancylostoma americanum พยาธิปากขออเมริกัน น. คมม. *Necator americanus*, *Uncinaria Americana*, American hookworm

ancylostome พยาธิปากขอ น. หนอนพยาธิสกุล *Ancylostoma ancylostomiasis* ๑. โรคพยาธิปากขอ น.

โรคที่เกิดจากพยาธิปากขออเมริกัน ๒. รอยทางเคลื่อนที่ของตัวอ่อนพยาธิปากขอ เห็นเป็นทางนูนแดงที่ผิวหนัง

androgen แอนโดรเจน น. สารที่ก่อลักษณะเพศชาย คมม. androgenic hormone, male sex hormone androgenic hormone ฮอร์โมนเพศชาย น. androgen

androgynous กะเทย ว. คมม. ambisexual, bisexual, gynandromorphous, hermaphroditic

androsterone แอนโดรสทีโรน น. สารผลผลิตจากการสลายแอนโดรเจน

anemia ภาวะเลือดจาง น. การที่เลือดมีเม็ดเลือดแดงหรือสารสีเลือดน้อยกว่าปกติ เกิดจากการเสียสมดุลระหว่างการเสียเลือดกับการสร้างเลือด

anemic hypoxia ภาวะพร่องออกซิเจนเหตุเลือดจาง น. เนื้อเยื่อร่างกายขาดออกซิเจนเนื่องจากขาดฮีโมโกลบินของเลือดแดงที่เป็นตัวนำออกซิเจน เป็นผลจากขาดเลือด หรือมีฮีโมโกลบินผิดปกติ

anencephaly ภาวะไร้กะโหลกศีรษะ น. การไม่มีกะโหลกศีรษะแต่กำเนิด ร่วมกับมีสมองขนาดเล็กมากหรือไม่มีสมอง

anesthesia ภาวะไร้ความรู้สึกสัมผัส น. การรู้สึกสัมผัสน้อยกว่าปกติอาจเป็นอาการโรค หรือเกิดจากการได้รับยาหรือวิธีทางการแพทย์ คมม. numbness anesthesiology วิชาญญวิทยา น. สาขาการแพทย์ที่ศึกษาการระงับความรู้สึกและสลบ

anesthetic ๑. ซา ว. อาการรู้สึกน้อยหรือไม่รู้สึกรู้สึกจากถูกกระทำ ๒. ยาชา น. ยาหรือสารที่ทำให้ความรู้สึกลดลงหรือหมดไป

anesthetist นักวิสัญญี น. พยาบาลหรือนักเทคนิคที่ผ่านการฝึกฝนการบริหารยาระงับความรู้สึก

anesthetization การทำให้หมดความรู้สึก น. ครอบคลุมตั้งแต่การทำให้หมดความรู้สึกเฉพาะที่และการสลบ

anethole การบูรหอม น. คมม. anise camphor

anetoderma ภาวะหนังเหี่ยวเป็นหย่อม น. การที่ผิวหนังบาง เหี่ยวยุบ ขาดความยืดหยุ่นเฉพาะที่

บางตำแหน่งมีผิวยื่นเป็นกะเปาะเล็กๆ ตามรอยแยก อาจเกิดเองหรือการอักเสบ

aneurysm หลอดเลือดโป่ง น. การโป่งของหลอดเลือด หรือหัวใจ บรรจุด้วยของเหลวและหรือลิ่มเลือด

aneurysmal hematoma ก้อนเลือดโป่งหลอดเลือด น. การมีก้อนเลือดซึ่งในหลอดเลือดตันให้ผนังหลอดเลือดโป่งคล้ายหลอดเลือดโป่ง ในกรณีนี้ควรเรียกว่าหลอดเลือดโป่งเท็จ (false aneurysm)

Anger camera กล้องแองเกอร์ หรือกล้องรังสีแกมมา น. อุปกรณ์จับภาพรังสีแกมมาในร่างกายมนุษย์ คมม. gamma camera, scintillation camera

angiitis หลอดเลือดหรือหลอดเลือดน้ำเหลืองอักเสบ น. คมม. vasculitis

angina อาการปวดแน่นอก น. อาการในอกหรือในท้อง คมม. angina pectoris

angina cruris อาการปวดขากที่ขา น. กรณีที่อาการเกิดเป็นระยะ เรียกว่า intermittent claudication (อาการปวดกะผลกเป็นระยะ น.

angiocardiology การถ่ายภาพรังสีหัวใจและหลอดเลือด น. การถ่ายภาพกระทำหลังฉีดสารทึบรังสีเข้าหลอดเลือด

angioedema ภาวะบวมน้ำเหตุหลอดเลือด น. การบวมเฉพาะที่ ที่พบบ่อยบริเวณปาก เกิดจากสภาพซึมผ่านได้ของหลอดเลือดชั้นใต้หนัง คมม. angioneurotic edema, atrophedema, circumscribed edema, periodic edema

angiogenesis factor ปัจจัยกำเนิดหลอดเลือด น. สารที่ทำให้เกิดหลอดเลือดใหม่ในเนื้อเยื่อที่มีการแปรรูปอนุสูงมาก เช่น มะเร็ง จอตา และปลดปล่อยจากแมคโครเฟจที่อยู่ตามขอบหรือผิวบาดแผล เพื่อช่วยให้มีหลอดเลือดมาเลี้ยงบาดแผล

angiography การถ่ายภาพรังสีหลอดเลือด / การถ่ายภาพรังสีหลอดเลือดน้ำเหลือง น. การบันทึกภาพโดยฉีดสารทึบรังสี

angiolithic degeneration ภาวะหลอดเลือดเสื่อมสภาพแข็งเหมือนหิน น. การเสื่อมของผนังหลอดเลือดมีเกลือแร่สะสมลักษณะใสคล้ายแก้ว

angiology วิทยาหลอดเลือดหลอดเลือดน้ำเหลือง น. วิชาที่ว่าด้วยการศึกษาหลอดเลือดหลอดเลือดน้ำเหลือง

angiolymphoid hyperplasia with eosinophilia ภาวะหลอดเลือดและเซลล์ลิมโฟไซต์เจริญเกินและอีโอสิโนฟิลเพิ่มมากในเลือด น. ผู้ป่วยมีตุ่มในหนังหรือใต้หนังที่ศีรษะและต้นคอ ลักษณะมีพยาธิวิทยา มีเซลล์ลิมโฟไซต์มาก เซลล์ผนังหลอดเลือดแบ่งตัวมีอีโอสิโนฟิลในเนื้อเยื่อพบในวัยหนุ่มสาว

angioneurotic edema ภาวะบวมน้ำเหตุประสาทหลอดเลือด น. คมม. angioedema, atrophedema

angioplasty การตกแต่งหลอดเลือด น. การปรับแก้หลอดเลือดที่ตีบแคบ

angiosarcoma เนื้องอกหลอดเลือดชนิดร้าย น. คมม. hemangiosarcoma, malignant hemangioendothelioma, hemangioendotheliosarcoma

angiospasm ภาวะหลอดเลือดหดเกร็ง น. การหดเกร็งของหลอดเลือดทำให้หลอดเลือดตีบ คมม. vasospasm

angiosclerosis ภาวะหลอดเลือดตีบแคบ น. การที่เส้นผ่านศูนย์กลางของหลอดเลือดสั้นลง

angitonia ภาวะหลอดเลือดตึงตัว น. ผนังหลอดเลือดมีความตึงตัว คมม. vasotonia

angle-closure glaucoma ต้อหินมุมปิด น. ต้อหินชนิดที่เกิดจากม่านตาชิดติดพื้นผิวด้านในของตะแกรงที่มุมตาด้านนอก คมม. closed-angle glaucoma, pupillary block glaucoma, narrow-angle glaucoma

angle-recession glaucoma ต้อหินมุมลึก น. เกิดจากมีอุบัติเหตุกระทบบริเวณตา ทำให้มุมตาร่นลึกจนเห็น ciliary body และตะแกรงมุมตาดัน

angina อาการปวดอก น. คมม. angor

angor อาการปวดอก น. คมม. angina

angular cheilitis มุมปากอักเสบ (โรคปากนกกระจอก) น. แผลรอยแตกที่มุมปากข้างใดข้างหนึ่ง หรือทั้งสองข้าง เกิดในรายสุขภาพทรุดโทรม น้ำลายไหลเยิ้มตลอด หรือการหุบปากเกินในรายไม่มีฟันหรือฟันปลอมไม่กระชับ อาจลุกลามไปที่ริมฝีปากหรือแก้ม และเกิดจากการติดเชื้อสัปปาไคโดย candida หรือ staphylococcus

หรือ streptococcus คมม. commissural cheilitis, intertrigo labialis, migrating cheilitis, perleche, stomatitis

angulus oculi lateralis มุมหางตา น. คมม. outer canthus, temporal canthus

angulus oculi medialis มุมหัวตา น. คมม. inner canthus, nasal canthus

ANH อักขระย่อของ atrial natriuretic hormone ดู atriopeptin

Anhedonia ภาวะสิ้นยินดี น. การหมดความรู้สึกพอใจต่างจากของคนปกติ

anhidrosis ภาวะไร้เหงื่อ น. การไม่มีเหงื่อ เนื่องจากไม่หลังเหงื่อ หรือใช้สารระงับการหลั่ง คมม. hidroschesis anhidrotic ๑. ไร้เหงื่อ ๖. ไม่หลังเหงื่อ ๒. สารระงับการหลั่ง

anhidremia ภาวะเลือดพร่องน้ำ น. การขาดน้ำในเลือด คมม. deshydremia

anhydrous ไร้น้ำ ๖. ๑. เกี่ยวกับการขาดน้ำ ๒. เกี่ยวกับบอไนทรียสารไม่มีน้ำในโครงสร้าง

anicteric hepatitis โรคตับอักเสบไร้ดีซ่าน น. โรคตับอักเสบที่ไม่แสดงอาการตัวเหลืองตาเหลือง

aniline cancer มะเร็งแอนิลีน น. มะเร็งกระเพาะปัสสาวะในคนงานโรงงานสีแอนิลีน คมม. dye workers' cancer

animal hemisphere ครึ่งก้อนกลมสัตว์ น. ครึ่งหนึ่งของกลุ่มเซลล์ไข่มอสสุที่อยู่ที่ใกล้ขั้วจะเจริญเป็นตัวอ่อน aniridia ภาวะไร้ม่านตา น. การไม่มีม่านตามักทั้ง ๒ ข้างแต่เหลือส่วนโคน เป็นวิกลรูปถ่ายทอดทางพันธุกรรม

anisakiasis โรคพยาธิตัวกลม แอนิสะคิส น. โรคอีโอสิโนฟิลิก แกรนูโลมาที่กระเพาะอาหาร เกิดจากกินปลาเฮอริงกิบมีตัวอ่อนระยะที่ ๓ ของพยาธิตัวกลม *Anisakis marina*

anise แอนิส น. ผลไม้จากต้นการบูร *Pimpinella anisum* ชาวจีนใช้เป็นยาขับลม ขับเสมหะ

anise camphor การบูรหอม น. สารปรุงกลิ่นจากต้น *Pimpinella anisum* หรือสังเคราะห์ขึ้น

aniseikonia ภาวะตาแต่ละข้างเห็นภาพต่าง น. จากวัตถุเดียว ตาแต่ละข้างเห็นแตกต่างกันทั้งขนาดและรูปร่าง

anismus ภาวะกล้ามเนื้อพื้นเชิงกรานเสียการประสาน น. เมื่อปวดถ่ายอุจจาระกล้ามเนื้อคลายพื้นเชิงกรานจะหดตัวแทนที่จะคลายตัว ทำให้เกิดภาวะท้องผูก

anisochromasia ภาวะเม็ดเลือดแดงติดสีไม่เสมอ น. เม็ดเลือดแดงติดสีเฉพาะขอบพบในภาวะเลือดจางบางชนิด

anisocoria ภาวะรูม่านตาไม่เท่ากัน น. การที่รูม่านตาสองข้างมีขนาดต่างกัน

anisocytosis ภาวะเม็ดเลือดแดงหลายขนาด น. การที่เม็ดเลือดแดงมีขนาดต่างกัน คมม. anisopoikilocytosis

anisomastia ภาวะเต้านมต่างขนาด น. การที่เต้านมสองข้างมีขนาดไม่เท่ากัน

anisopoikilocytosis คมม. anisocytosis

ankle ๑. ข้อเท้า น. ข้อต่อระหว่างขากับเท้า คมม. ankle joint ๒. กระดูกใต้ข้อเท้า

ankle clonus ภาวะข้อเท้ากระตุกสั้น น. เท้าสั้นเป็นจังหวะเมื่อให้กระดูกเท้าขึ้นจับปล้น คมม. foot clonus

ankle joint คมม. ankle ๑

ankyloblepharon ภาวะหนังตาติด น. การติดกันของขอบหนังตาบนกับล่าง

ankyloglossia ภาวะลิ้นติด น. คมม. adherent tongue, ankyloglossia, lingua frenata, tongue-tie

ankylosis ภาวะข้อติด น. การที่ข้อขยับไม่ได้ จากเป็นโรค บาดเจ็บ หรือการผ่าตัดยึดข้อ

ankylostomiasis โรคพยาธิปากขอ น. คมม. ancylostomiasis

annular elastolytic giant cell granuloma ก้อนเม็ดฝอยเซลล์ยักษ์เหตุใยยืดหยุ่นสลายเป็นวง น. รอยโรคผิวหนังลักษณะเป็นผื่นขอบสูง เป็นวงของกลุ่มเฮิสทีโอไซต์และเซลล์ยักษ์ และมีใยยืดหยุ่นอยู่ใกล้เซลล์ยักษ์หรือถูกเซลล์ยักษ์กิน อยู่ ที่บริเวณผิวหนังที่ถูกแสงแดดเรื้อรัง

annular epiphysis วงอีพิฟิซิส น. วงแหวนที่ขอบบนและขอบล่างของกระดูกสันหลัง เป็นที่เกาะของวง

เส้นใยและเส้นเอ็นยาว เข้าใจว่าเป็นศูนย์สร้างกระดูก
ทนต์ยงุมิ

annular hymen เยื่อพรหมจารีรูปวงแหวน น. แผ่น
เยื่อพรหมจารีที่มีรูเปิดกลม คมม. circular hymen

annuloaortic ectasia ภาวะโคนแอรตอริตาโป่ง น.
ส่วนโคนแอรตอริตาและวงเส้นใยที่รูเปิดของหัวใจโป่ง
ทำให้ลิ้นหัวใจแอรตอริคั้ว ร่ายรุนแรงแอรตอริตาจะโป่ง
ร่วมกับกลุ่มอาการมาร์ฟาน

annulospiral endings ปลายวงเกลียวประสาท น.
ปลายเส้นใยประสาทรับรู้อัตกฐุปรียบบั้นม้วนหุ้มกลางใย
กล้ามเนื้อ คมม. primary endings

anodyne แอนโนดัยน์ น. ๑. บรรเทาปวด ว. ๒. ยาแก้
ปวด น. เช่นฝิ่น มอร์ฟีน แอสไพริิน

anomalous วิกล ว. ไม่ปกติ แปลก ไม่สมบุรณ์
อ่อนแอ

anamaly วิรูป น. ความผิดปกติแต่กำเนิด

anomic aphasia ภาวะลืมถ้อยคำ น. คมม.
dysnomia

anophthalmia ภาวะไร้ลูกตา น. การไม่มีลูกตาแต่
กำเนิด เนื่องจากพัฒนาการผิดปกติ